

An aerial photograph of a dry riverbed in a semi-arid landscape. The riverbed is a dark, winding line of sand and silt, surrounded by sparse green vegetation and dry, yellowish-brown grass. The terrain is uneven, with some areas of exposed soil and small shrubs.

VODNÍ RIZIKA A PŘIPRAVENOST PODNIKŮ VE STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPĚ

ZPRÁVA WWF 2026

O organizaci WWF

WWF je nezávislá organizace na ochranu přírody s více než 30 miliony příznivců a globální síť působící v téměř 100 zemích. Naším posláním je zastavit poškozování přírodního prostředí naší planety a vybudovat budoucnost, v níž lidé žijí v souladu s přírodou. Toho dosahujeme ochranou světové biologické rozmanitosti, zajištěním udržitelného využívání obnovitelných přírodních zdrojů a prosazováním omezení znečištění i neúspěšné spotřeby. Jako součást globální sítě WWF působí organizace WWF Central and Eastern Europe (WWF-CEE) za účelem naplňování poslání WWF v šesti zemích střední a východní Evropy. Mezi členské organizace patří WWF-Bulharsko, WWF-Maďarsko, WWF-Rumunsko, WWF-Slovensko, WWF-Ukrajina a WWF-Česko. Více informací naleznete na wwfcee.org.

Autoři:

Hannah Strickner, Fatima Bertran de Lis, Andris Siska, Nicholas Kearney, Emöke Györfi, Mihaela Popova

Koordinace:

Emöke Györfi, Mihaela Popova, Laura Aldea

Tato zpráva vychází z průzkumu provedeného společností EY denkstatt Austria na zakázku WWF-CEE. Děkujeme rovněž společnosti EY za cennou podporu a odborné znalosti při přípravě této zprávy, které navazují na naši širší spolupráci v oblasti odpovědného nakládání s vodou v podnikatelském sektoru. Dále děkujeme kolegům z národních poboček společnosti EY a WWF ve střední a východní Evropě za jejich podíl na tomto průzkumu a na přípravě zprávy.

Informace obsažené v této zprávě vyjadřují názory a postoje organizace WWF. Nemusejí nutně vyjadřovat názory či postoje nezávislých odborníků a neznamenají, že by tito odborníci obsah zprávy oficiálně schvalovali.

Organizace WWF-CEE vyjadřuje své poděkování společnostem Coca-Cola Europe a Coca-Cola Hellenic Bottling Company za finanční podporu při přípravě této zprávy v rámci projektu Living Danube Partnership. Více se dozvíte [zde](#).

SUPPORTED BY

Grafická úprava: Marieta Vasileva,
adaptace české verze Petr Slezák
Přeložil: Viktor Janiš

Vydala organizace WWF-CEE v říjnu 2026. Při jakékoli reprodukci této publikace nebo její části musí být uveden název díla a organizace WWF-CEE jako držitel autorských práv. Text © WWF-CEE, 2026. Všechna práva vyhrazena.

Doporučená citace tohoto dokumentu:
WWF (2026) Business Water Risks and Readiness in Central and Eastern Europe [Vodní rizika a připravenost podniků ve střední a východní Evropě]

WWF Central and Eastern Europe (WWF-CEE)

Address: Leopold-Moses-Gasse 4/2/40A,
AT-1020 Vienna, Austria
E-mail: office@wwfcee.org
Web: www.wwfcee.org
Telefon: +43-1-52 45 470-0

OBSAH

PŘEDMLUVA	4
STRUČNÉ SHRNUÍ	5
JAK ČÍST TUTO ZPRÁVU	6
VODA POD ROSTOUCÍM TLAKEM: DOPADY NA EKONOMIKU STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPY	7
OD VYSTAVENÍ VODNÍM RIZIKŮM K REAKCÍM NA NĚ: POZNATKY Z FIREMNÍ PRAXE	12
ÚROVEŇ VODOHOSPODÁŘSKÉ PŘIPRAVENOSTI FIREM VE STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPĚ	22
BUDOVÁNÍ PODNIKÁNÍ ODOLNÉHO VŮČI RIZIKŮM SPOJENÝM S VODOU	28
PŘÍLOHA	32
SEZNAM LITERATURY	36

PŘEDMLUVA

Voda byla v podnikatelském prostředí dlouho považována za naprostou samozřejmost – za spolehlivý vstupní zdroj, který je k dispozici kdykoli a kdekoli je potřeba. V celém regionu střední a východní Evropy je však tento předpoklad stále obtížněji udržitelný.

Poslední roky jasně ukazují, jak rychle dokážou sucho, nízké stavy řek, povodně či zhoršující se kvalita vody narušit chod zemědělství, energetiky, průmyslové výroby, dopravy i dalších odvětví. Závislost firem na vodě přitom zdaleka přesahuje samotnou spotřebu v jejich vlastních provozech. Dodavatelé, infrastruktura, místní komunity i celá povodí, v nichž podniky působí, tvoří jeden úzce propojený systém.

V době, kdy píšu tyto řádky, extrémní sucho a nedostatek vody bezprostředně ohrožuje provoz dvou jaderných elektráren v Maďarsku a Rumunsku a nutí je zastavit jejich provoz. Napáchaly značné škody v zemědělství a výpadky v dodávkách pak donutily řadu komunit v střední i východní Evropě šetřit energií i vodou. To vše v důsledku historicky nejnižších stavů hladiny Dunaje, jeho přítoků i podzemních vod.

Tato zpráva je důležitou sondou do toho, jak firmy v našem regionu na tuto proměnu reality reagují. Podniky si klíčový význam vody jednoznačně uvědomují a mnohé z nich již dopady s ní spojené na své podnikání pocítily. Zpráva však zároveň odhaluje výrazný nesoulad mezi povědomím o rizicích spojených s vodou a reálnou připraveností na jejich řízení – především mimo vlastní provoz a napříč celými hodnotovými řetězci.

A právě v této mezeře v realizaci opatření tkví podstata celé zprávy: povědomí o problému totiž roste výrazně rychleji než připravenost a konkrétní kroky.

K překlenutí této mezery není třeba, aby každá firma okamžitě začala vypracovávat komplexní strategie pro hospodaření s vodou. Znamená to začit těmi nejdůležitějšími otázkami: Kde všude naše podnikání závisí na vodě? Kde jsme rizikům nejvíce vystaveni? Co se stane, pokud klíčového dodavatele, výrobní závod nebo přepravní trasu zasáhne

sucho, povodeň nebo zhoršená kvalita vody? A kde mohou dnešní opatření předejít zítřejším výpadkům a vyšším nákladům?

Neměli bychom však ztrácet ze zřetele ani širší souvislosti. Voda je sdílený zdroj. Firma může ve svých vlastních provozech dosáhnout vysoké úspěšnosti, a přesto zůstane zranitelná, pokud dochází k degradaci povodí, na němž závisí, nebo pokud toto povodí čelí rostoucímu tlaku. Budování skutečné odolnosti vůči vodním rizikům si proto žádá, abychom se podívali za brány vlastních závodů – úzce spolupracovali s dodavateli, místními komunitami, orgány veřejné správy i dalšími uživateli vody a investovali do zdravých sladkovodních ekosystémů, na nichž naše ekonomika v konečném důsledku závisí.

Ve WWF jsme přesvědčeni, že firmy hrají v této transformaci klíčovou roli. Podniky, které včas pochopí svou závislost na vodě a zahrnou ji do svých investic, nákupu a řízení rizik, budou mnohem lépe vybaveny pro budoucnost, v níž budou dostupnost a stav vody stále méně předvídatelné. Chceme firmám pomáhat přejít od pouhého porozumění rizikům k budování skutečné odolnosti, a to jak prostřednictvím nástrojů, jako je WWF Water Risk Filter, tak díky partnerství a společnému úsilí.

Tato zpráva má být praktickým příspěvkem na této cestě. Doufáme, že přiměje firmy napříč střední a východní Evropou, aby se neptaly pouze na to, kolik vody spotřebovávají, ale v jakých oblastech jejich podnikání závisí na zdravých a odolných sladkovodních ekosystémech – a co mohou udělat už dnes pro jejich zachování do budoucna.

ANDREAS BECKMANN

VÝKONNÝ ŘEDITEL, WWF PRO STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPU

STRUČNÉ SHRNUTÍ

Rizika spojená s vodou se ve střední a východní Evropě stávají zásadním podnikatelským tématem a už nejsou jen otázkou ochrany životního prostředí. Mohou ovlivnit kontinuitu výroby, nákup surovin, logistiku, kvalitu produktů, dodržování předpisů i dlouhodobou odolnost firem. Tato zpráva ukazuje, že firmy v Bulharsku, Česku, Maďarsku, Rumunsku, Slovensku i na Ukrajině si uvedenou změnu stále více uvědomují. Toto povědomí se však zatím nepromítá potřebným tempem v konkrétní kroky.

Hlavním zjištěním je existence mezery v realizaci opatření. Zjednodušeně řečeno: ačkoli si firmy stále více uvědomují význam vody, mnohé z nich dosud toto povědomí nepromítly ve smysluplné kroky. Více než polovina respondentů (52 %) zaznamenala v posledních pěti letech alespoň jeden negativní dopad související s vodou – nejčastěji šlo o narušení provozu či materiální škody (24 %) a zvýšené náklady na vodu z externích zdrojů (21 %). Při pohledu do budoucna očekává 58 % dotázaných, že rizika spojená s vodou budou mít v následujících pěti letech středně silný nebo výrazný dopad na jejich podnikání. Přesto se za velmi dobře připravené označuje pouhých 7 % respondentů. Voda se tak již výrazně promítá do zkušeností i očekávání firem, jejich připravenost však zůstává omezená.

Tato mezera je nejzřetelnější za hranicemi samotné firmy. Zatímco ve vlastním provozu hodnotilo rizika spojená s vodou 46 % respondentů, v dodavatelském řetězci tak učinilo pouze 23 %. To je zásadní, protože mnohá rizika vznikají právě mimo přímý provoz firem – u dodavatelů, při získávání surovin, na logistických trasách, u sdílené infrastruktury, v důsledku stavu povodí, regulací či očekávání zainteresovaných stran. Společnost tak může s vodou ve svém areálu hospodářit efektivně, a přesto zůstat zranitelná, pokud se pod tlakem ocitne povodí, dodavatelský region nebo logistická trasa, na nichž závisí.

Podobně nerovnoměrnou úroveň vyspělosti vykazují i strategie, cíle a investice. 53 % respondentů nemá pro vodní hospodářství dosud samostatnou strategii. Firemní cíle se zaměřují přede-

vším na množství vody, efektivitu jejího využívání či intenzitu její spotřeby (47 % zvolených cílů) a na její kvalitu (24 %), zatímco cíle zaměřené na dodavatelské řetězce zůstávají ojedinělé (3 %). Ve větším měřítku se zatím nemění ani investice: téměř polovina firem očekává, že jejich investice spojené s vodou zůstanou v následujících třech letech beze změny, 24 % počítá s jejich zvýšením a pouze 4 % s výrazným nárůstem.

Analýza odpovědí na úrovni jednotlivých zemí a odvětví přináší detailnější pohled, celkový obraz však nemění. Slovensští respondenti v průměru vykazují relativně vyšší míru připravenosti a silnější investiční signály, ti z České republiky dosahují nejvyšší míry přijímání vodohospodářských cílů a respondenti z Ukrajiny se nacházejí v ranější fázi rozvoje vyspělosti. Z hlediska jednotlivých odvětví jsou vodohospodářským rizikům nejvíce vystaveni respondenti z oborů hutnictví a těžby a ze zemědělské a potravinářské výroby, zatímco energetický sektor vykazuje nejvýraznější plánovaný nárůst investic do této oblasti.

Celkový obraz úrovně vyspělosti tedy nevypovídá ani tak o tom, zda firmy již začaly podnikat příslušné kroky, jako spíše o tom, zda je jejich jednání dostatečně ucelené a koncepční. Pouze malá část společností dosahuje trvale vysoké úrovně vyspělosti ve všech analyzovaných dimenzích, zatímco mnohé další zůstávají ve vývojové či pokročilé fázi, ve které sice mají vybudované základy, ty však dosud nejsou systematicky propojeny s praktickou realizací ani investicemi.

Pro firmy z toho vyplývá jasný závěr: posunout se od obecného povědomí k prioritním a finančně zajištěným opatřením. Překlenutí mezery v realizaci vodohospodářských opatření vyžaduje jasnější představu o tom, kde může voda zásadním způsobem ovlivnit kontinuitu podnikání, náklady, povolení, dodavatele, infrastrukturu, dodávky zákazníkům nebo důvěru zainteresovaných stran. Tento pohled je pak nutné propojit s jasným vymezením odpovědnosti, cíli zohledňujícími lokální kontext, zapojením hodnotového řetězce a investicemi do lokalit, dodavatelů a procesů, kde by případné narušení provozu mělo nejzávažnější dopady.

JAK ČÍST TUTO ZPRÁVU

Tato zpráva vychází z průzkumu mezi podniky napříč střední a východní Evropou a přináší praktické poznatky, které společnostem pomohou lépe pochopit rizika spojená s vodou a efektivně na ně reagovat. Poukazuje na klíčová zjištění a konkrétní kroky k posílení a rozšíření odpovědného hospodaření se sladkovodními zdroji.

Zkratka CEE v této zprávě označuje především šest zemí zahrnutých do průzkumu: Bulharsko, Česko, Maďarsko, Rumunsko, Slovensko a Ukrajinu. Pro dokreslení širšího kontextu jsou v relevantních případech využity i další regionální nebo evropské údaje.

Stručně řečeno, tuto zprávu je třeba chápat jako:

- byznysově zaměřený přehled toho, jak společnosti v regionu CEE vnímají, posuzují a řídí rizika spojená s vodou;
- ukazatel současné úrovně vyspělosti firem v této oblasti, nikoli jako statisticky vyčerpávající analýzu trhu;
- praktický výchozí bod pro pochopení míry expozice rizikům, stanovování priorit a strukturované posilování odpovědného hospodaření s vodou.

JAK JE ZPRÁVA STRUKTUROVÁNA

Zpráva je rozčleněna do oddílů, které postupují od širšího ekonomického kontextu přes zjištění z průzkumu a trendy v úrovni vyspělosti až po praktické kroky k překlenutí mezery v realizaci vodohospodářských opatření a k budování odolnosti vůči rizikům spojeným s vodou.

- **Voda pod rostoucím tlakem: dopady na ekonomiku střední a východní Evropy:** Zasazuje problematiku do regionálního kontextu a vysvětluje, proč se zvyšující se tlak na vodní zdroje stává pro podniky i celou ekonomiku v regionu CEE stále zásadnějším tématem.

- **Od vystavení vodním rizikům k reakcím na ně: poznatky z firemní praxe:** Předkládá výsledky průzkumu týkající se závislosti na sladkovodních zdrojích, reálně pociťovaných dopadů, posuzování rizik, připravenosti, strategií, cílů a investic.
- **Úroveň vodohospodářské připravenosti firem ve střední a východní Evropě:** Propojuje zjištění z průzkumu a ukazuje, v jakých oblastech firmy dosahují pokroku, kde zůstává úroveň připravenosti nevyrovnaná a jak interpretovat rozdíly mezi respondenty z různých zemí a odvětví.
- **Budování podnikání odolného vůči rizikům spojeným s vodou:** Vysvětluje mezeru v realizaci vodohospodářských opatření a nabízí konkrétní kroky, které mohou firmy podniknout k posílení připravenosti, investic, zapojení hodnotového řetězce a odpovědného hospodaření s vodou.

JAK INTERPRETOVAT VÝSLEDKY PRŮZKUMU

Zjištění z průzkumu je třeba chápat jako orientační obraz toho, jak firmy vnímají své povědomí o problematice, expozici rizikům a připravenost. Pomáhají určit, kde již společnosti považují problematiku vody za významnou, kde se řídicí postupy teprve vyvíjejí a kde může existovat nesoulad mezi vnímanou důležitostí tématu a konkrétními strukturovanými kroky.

Zpráva v celém svém rozsahu zdůrazňuje, že pokrok má přednost před dokonalostí: jejím cílem je pomoci firmám podniknout praktické kroky již dnes, i když se jejich data, systémy či řídicí struktury v oblasti vodního hospodářství teprve rozvíjejí.

VODA POD ROSTOUCÍM TLAKEM: DOPADY NA EKONOMIKU STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPY

Voda se ve střední a východní Evropě stává strategickým ekonomickým tématem.

Je klíčovým předpokladem pro průmyslovou výrobu, zemědělství, energetiku, zásobování obyvatelstva, vnitrozemskou dopravu i sladkovodní ekosystémy, které tvoří základ celkové odolnosti regionu. Všechny tyto systémy však čelí rostoucímu tlaku v důsledku znečištění, nadměrného odběru vody, nedostatků v infrastruktuře, konkurenčních nároků na využití vodních zdrojů a změny klimatu. Výsledkem je hozená rukavice podnikatelskému sektoru: tam, kde dochází ke zhoršení dostupnosti či kvality vody nebo protipovodňové ochrany, mohou firmy čelit narušení provozu, vyšším nákladům, omezením v rámci povolovacího řízení a nižší spolehlivosti dodávek.

Sladkou vodu je proto třeba chápat nejen jako přírodní zdroj, ale také jako ekonomické aktivum a sdílenou infrastrukturu. Propojuje firemní provoz s dodavateli, místními komunitami, ekosystémy a celými povodími. Jsou-li sladkovodní systémy znehodnocené nebo nespolehlivé, dopady mohou přesahovat hranice jednotlivých závodů a promítat se do nákladů na infrastrukturu, investiční atraktivitu regionu, lokální odolnosti i důvěry zainteresovaných stran (1).

RIZIKO SPOJENÉ S VODOU ZAČÍNÁ ZA BRANAMI PODNIKU

Riziko spojené s vodou neurčuje pouze to, kolik vody firmy přímo spotřebovávají. Zásadní vliv má také stav obecnějšího zásobování vodou, na němž závisí jejich provoz, dodavatelé i místní komunity. V celé zprávě se používají následující pojmy:

- **Závislost na sladkovodních zdrojích** vyjadřuje míru, do níž se firma spoléhá na dostupnost a kvalitu vody v rámci vlastního provozu, u svých dodavatelů, v logistice, u svých výrobců či při jejich užívání zákazníky.
- **Povodí** (včetně jeho dílčích jednotek: dílčí povodí či sběrná oblast) představuje geografické území, z něhož dešťová a povrchová voda odtéká do téhož říčního systému; často jde o nejrelevantnější měřítko pro pochopení sdílených rizik spojených s vodou. Zatímco většina území sledovaného v tomto průzkumu leží v povodí Dunaje, převážná část České republiky spadá do povodí Labe
- **Modrá a zelená voda** ukazují, že voda představuje více než jen to, co protéká potrubím: modrá voda se nachází v řekách, jezerech a podzemních vodách, zatímco zelená voda je vázána v půdě a využívají ji rostliny.
- **Kvalita vody** označuje chemický a fyzikální stav vody a určuje, zda lze dostupnou vodu bezpečně využívat pro potřeby lidí, ekosystémů, zemědělství či firemních procesů.
- **Ekologický stav** udává celkové zdraví řek, jezer a dalších vodních útvarů, a to včetně stavu vodních organismů, stanovišť a průtoků, které je udržují.

VODNÍ SITUACE VE STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPĚ

Podle Evropské agentury pro životní prostředí (EEA) čelí vodní zdroje v Evropě značnému tlaku. Její zpráva Stav vod v Evropě 2024 (Europe's State of Water 2024) identifikuje tři hlavní priority pro zlepšení stavu vod: ochranu a obnovu vodních ekosystémů, snižování znečištění a přizpůsobení se nedostatku vody, suchu a riziku povodní (2). **Vodní stres – tedy situace, kdy poptávka po vodě převyšuje dostupné zásoby nebo vede ke zhoršení její kvality – již každoročně zasahuje přibližně 20 % území Evropy a 30 % její populace.** Pro podniky ve střední a východní Evropě je to zásadní téma, neboť výkyvy v množství vody, jako jsou sucha, nízké průtoky řek a povodně, mohou negativně ovlivnit výrobu, vnitrozemskou dopravu, energetické systémy i dodavatelské řetězce (2).

Stejně důležitou součástí celkového rizikového profilu je kvalita vody. EEA uvádí, že v roce 2021 dosáhlo dobrého nebo vysokého ekologického stavu – což označuje zdravé vodní organismy, přirozená stanoviště a průtoky – pouze 37 % útvarů povrchových vod v Evropě a jen 29 % dosáhlo dobrého chemického stavu (2). Mezi zátěžové faktory patří chemické znečištění, emise z uhlénné energetiky, plošné znečištění ze zemědělství, změny morfologie vodních toků a degradace přirozených stanovišť.

V povodí Dunaje je znečištění živinami pocházející ze zemědělství, lidských sídel a průmyslu hlavní příčinou eutrofizace – procesu, při němž nadbytek živin podporuje nadměrný růst řas, snižuje hladinu kyslíku a zhoršuje stav vodních ekosystémů. Výsledné zhoršení kvality vody pak zvyšuje nároky na její úpravu a nakládání s ní u uživatelů nacházejících se dále po proudu, včetně podniků, jejichž činnost na těchto vodních zdrojích přímo závisí (3).

Problémy související s vodou ve střední a východní Evropě mají systémový a průřezový charakter a zasahují celou krajinu: utvářejí je tlaky na úrovni povodí a stále více je umocňuje změna klimatu. Za poslední dvě století zmizelo podél Dunaje a jeho hlavních přítoků přibližně 80 % přirozených říčních niv, což zmenšilo prostor pro zadržování povodňových vod, filtraci vody, přirozená stanoviště a přirozenou regulaci vodního režimu (3, 4). Rozsáhlé oblasti byly odříznuty od přirozeného zaplavování, na kterém závisí, a z velké části odvodněny, zatímco úseky řek se proměnily v úzké pruhy vody odpojené od svých niv. V kombinaci se suchem a stále vyššími letními teplotami se tyto dopady budou dále prohlubovat.

Pro firmy to znamená, že voda představuje mnohem více než jen běžnou provozní komoditu. Spolehlivý přístup k vodě v odpovídající kvalitě zajišťuje kontinuitu výroby, kvalitu produktů, spokojenost a zdraví zaměstnanců, prosperitu místních komunit, odolnost infrastruktury a stabilitu dodavatelských řetězců v celé řadě odvětví, včetně zemědělství, potravinářského a nápojového průmyslu, zpracovatelského průmyslu, energetiky a služeb.

POVODÍ: RELEVANTNÍ GEOGRAFICKÉ MĚŘÍTKO PRO VODNÍ RIZIKA

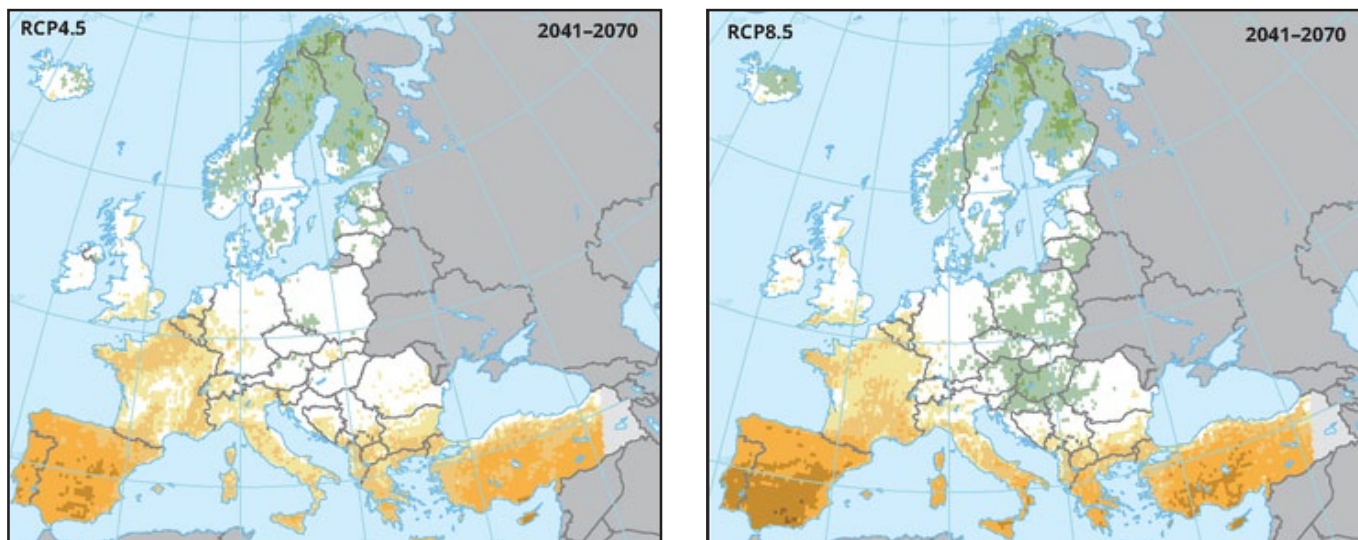
Odpovídající geografickou jednotkou pro hodnocení vod je povodí či dílčí povodí. Vodní rizika se nejzřetelněji projevují právě na této úrovni, kde průmysl, zemědělství, města, ekosystémy i infrastruktura spoléhají na jeden a týž vodní systém.

- Dunaj propojuje velkou část střední a východní Evropy a slouží jako zdroj pitné vody, poskytuje přirozená stanoviště a je klíčový pro průmysl, zemědělství, dopravu a výrobu energie. V povodí Dunaje žije přibližně 83 milionů lidí, přičemž zhruba 20 milionů z nich je na řece závislých jakožto na zdroji pitné vody.
- Přibližně 80 % přirozených údolních niv podél Dunaje a jeho hlavních přítoků již zaniklo, což zmenšilo prostor pro zadržování povodní, přirozená stanoviště a přirozenou regulaci vody (3, 4).
- Znečištění živinami názorně ilustruje, jak se v rámci povodí sčítají vlivy z horních a dolních úseků toku: znečišťující látky vnášené do řek na horním toku se mohou kumulovat s dalšími zdroji znečištění a zhoršovat kvalitu vody dále po proudu (3).

Proč na tom záleží: firma může s vodou ve svém vlastním provozu hospodařit příkladně, a přesto může být vystavena rizikům, pokud je celé povodí, v němž působí, vystaveno tlaku.

Závislost na vodě je obzvláště patrná v odvětvích s vysokou spotřebou vody. V zemědělství a potravinářském průmyslu dostupnost vody přímo ovlivňuje objem výroby i kvalitu výsledných produktů. V energetice závisí výroba elektřiny v tepelných elektrárnách a chladicí procesy na stabilních průtocích a teplotě vody. Ve zpracovatelském průmyslu může být voda součástí procesů čištění, chlazení, zpracování nebo samotné receptury výrobků. Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC) řadí nedostatek vody, škody způsobené povodněmi a zemědělské ztráty spojené s horkem a suchem mezi hlavní klimatická rizika pro Evropu, přičemž zdůrazňuje, že narušení dostupnosti vody může mít závažné provozní i finanční dopady (5).

Očekává se, že změna klimatu povede k větší proměnlivosti těchto tlaků. Prognózy poukazují na častější a intenzivnější vlny veder, období sucha a vydatné srážky napříč Evropou. Řada rizik spojených s vodou je již dnes ovlivňována způsobem hospodaření s půdou a vodou, rozvojem infrastruktury a úpravami říčních toků; změna klimatu však tyto tlaky dále zesiluje tím, že zvyšuje četnost i závažnost jak období s nízkými průtoky, tak povodňových stavů. **Pro podniky ve střední a východní Evropě to znamená, že jak nedostatek, tak nadbytek vody se s vysokou pravděpodobností stanou stále zásadnějšími faktory pro plánování výroby, logistiku, pojištění, odolnost infrastruktury i dlouhodobá investiční rozhodnutí,** jak znázorňuje obrázek 1.

Změny ve frekvenci meteorologického sucha pro různá období a scénáře

Měsíce / 30leté období	-2	-1 až 1	2 až 4	7 až 11	> 15	Nezahrnuto
	-2 až -1	1 až 2	4 až 7	11 až 15	Žádná data	

Obrázek 1: Předpokládané změny ve frekvenci meteorologického sucha v letech 2041–2070 v porovnání s obdobím 1981–2010 podle dvou emisních scénářů: RCP4.5 (vlevo) a RCP8.5 (vpravo). Zdroj: Evropská agentura pro životní prostředí (EEA), *Dopady změny klimatu v Evropě*

Nedávná sucha ukazují, jak rychle vodní stres může narušit chod firem. Rozsáhlé evropské sucho v roce 2022 zasáhlo zemědělství, energetiku i říční dopravu. Průtok evropských řek byl druhý nejnižší v historii měření a 63 % řek zaznamenalo podprůměrný průtok; v Rumunsku pak nízká hladina Dunaje omezila říční plavbu a logistiku vývozu obilí (8, 20). V roce 2026 dlouhotrvající horka, sucho a rekordně nízká hladina Dunaje opět narušily dopravu, cestovní ruch a energetické systémy v částech střední a východní Evropy. Zpravodajství popisovalo snížení vytižení plavidel a dlouhé čekací doby na Slovensku, v Maďarsku, Rumunsku a Bulharsku, pozastavení trajektové dopravy mezi Rumunskem a Bulharskem a evakuaci téměř 200 cestujících z výletní lodi, která uvízla na mělčině v Bulharsku. Nízká hladina řek ohrozila také energetickou bezpečnost: maďarská jaderná elektrárna Paks a rumunská jaderná elektrárna Cernavodă musely kvůli nedostatku chladicí vody z Dunaje snížit nebo zcela pozastavit výrobu, přičemž rumunské úřady přesměrovaly vodu k Cernavodě. Sucho v širším měřítku zasáhlo také Česko, Slovensko a Maďarsko, kde ovlivnilo zemědělství, říční plavbu a výrobu elektřiny. Evropské středisko pro sledování sucha zároveň hlásilo stav pohotovosti před suchem v celém povodí Dunaje, včetně části Česka, Slovenska, Maďarska a Rumunska, zatímco na Ukrajině došlo k určitému zlepšení. **Závěr pro byznys je jednoznačný: vodní stres se může přímo promítnout do provozních výpadků, energetických omezení, logistických překážek v dopravě a negativních dopadů na cestovní ruch** (22, 23, 24, 25).

Riziko povodní přináší další rozměr ohrožení. Teplejší vzduch dokáže pojmout více vlhkosti, která se pak při jeho ochlazení

uvolní. Evropská agentura pro životní prostředí (EEA) upozorňuje, že v některých částech Evropy už vzrostla intenzita přívalových srážek, což přispívá ke vzniku povodní a zvyšuje povodňová rizika, přičemž tyto události mohou vést ke ztrátám na životech, hospodářským škodám a narušení ekosystémů (2). Program Copernicus a Světová meteorologická organizace (WMO) uvedly, že rok 2024 byl v Evropě nejteplejším rokem v historii měření a že bouře byly často velmi silné a povodně rozsáhlé, přičemž zasáhly odhadem 413 000 lidí (10). **Pro firmy je zásadní rozlišovat mezi chronickými riziky, jako je nedostatek vody a zhoršování její kvality, a akutními riziky, mezi něž patří povodně a extrémní srážky.** Obě kategorie mohou mít dopad na aktiva, provoz, logistiku, pojištění i investiční rozhodování.

Měníci se situace v oblasti vodních zdrojů ve střední a východní Evropě tak představuje nejen ekologický, ale i podnikatelský problém. Utváří fyzické, regulační i ekonomické podmínky, v nichž firmy působí, a činí z vody klíčový faktor pro kontinuitu podnikání, investiční plánování a dlouhodobou odolnost.

V tomto kontextu je klíčovou otázkou, jak dobře jsou firmy připraveny vnímat a řídit vodu jako podnikatelské riziko. Organizace WWF a společnost EY proto realizovaly průzkum zaměřený na vodní rizika a odpovědné hospodaření s vodou mezi podniky v Bulharsku, Česku, Maďarsku, Rumunsku, na Slovensku a na Ukrajině. Výsledky poskytují orientační pohled na to, jak respondenti vodu vnímají, do jaké míry jsou na ní závislí a jak s ní hospodaří. Zároveň poukazují na existující závislosti, rizika a řídicí postupy i na mezery mezi strategickým významem vody a stávajícími strukturami.

VODNÍ RIZIKA, PŘÍLEŽITOSTI A JEJICH DOPADY NA PODNIKÁNÍ

S rostoucím tlakem na sladkovodní ekosystémy ve střední a východní Evropě nabývají výpadky a narušení provozu související s vodou na významu pro firemní plánování a rozhodování. **Vodní riziko se málokdy projevuje pouze vyšším účtem za vodu.** Mnohem častěji se projevuje jako narušení výroby, zvýšení vstupních nákladů, selhání dodavatelů, průtahy při získávání povolení, poškození infrastruktury, měnící se očekávání zákazníků, přísnější dohled ze strany investorů nebo snížená flexibilita při budoucích investičních rozhodnutích.

Vodní riziko označuje způsoby, jakými mohou dostupnost vody, její kvalita, regulace, podmínky ve sdíleném povodí nebo očekávání zainteresovaných stran ovlivnit kontinuitu podnikání, náklady, získávání povolení, spolehlivost dodávek, infra-

strukturu či důvěru. Běžně se posuzuje ve fyzické, regulační a správní, tržní a dodavatelské a reputační rovině. V praxi se tato rizika často překrývají: sucho může narušit výrobu, vést k přísnějšímu přidělování vody, zvýšit náklady dodavatelů a přitáhnout pozornost veřejnosti k tomu, jak se s vodou v daném místě hospodaří.

Společnosti, které neznají svou expozici vůči vodním rizikům, mohou přehlédnout a neřešit hrozby mimo svůj vlastní provoz – například dodavatele v povodích vystavených vodnímu stresu, logistické koridory ohrožené nízkou hladinou řek či přívalovými povodněmi nebo komunity a ekosystémy zasažené konkurenčními nároky na využívání vody. V běžných procesech řízení mohou tato rizika zůstat skrytá, dokud nevyvolají provozní omezení, dodatečné náklady nebo reputační tlak.

Tabulka 1: Typy vodních rizik pro podniky.

TYP RIZIKA	DOPAD NA PODNIKÁNÍ	CO SLEDOVAT
FYZICKÉ RIZIKO	Nedostatek vody, její přebytek nebo nevhodná kvalita mohou omezit výrobu, zavlažování, chlazení, čištění, dopravu, výrobu energie i přístup do areálu. Evropská agentura pro životní prostředí (EEA) uvádí, že vodní stres každoročně zasahuje přibližně 20 % území Evropy a 30 % její populace, přičemž se v důsledku změny klimatu očekává nárůst rizik spojených se suchem i povodněmi (2).	Prioritní lokality, kritické procesy, limity kvality vody, míra vystavení suchu a povodním a závislost na zranitelné infrastruktuře.
REGULAČNÍ A SPRÁVNÍ RIZIKO	Změny v povoleních, pravidlech přidělování vodních zdrojů, limitech pro vypouštění odpadních vod, vymáhání předpisů, požadavcích na zveřejňování informací či v opatřeních veřejné politiky mohou ovlivnit náklady na dodržování předpisů, provozní flexibilitu a plánování investic. Strategie Evropské komise pro vodní odolnost poukazuje na rostoucí nároky v oblastech efektivního využití vody, jejího opětovného použití, modernizace infrastruktury, připravenosti na katastrofy a přechodu na hospodářství efektivně využívající vodu (11).	Podmínky povolení, limity pro vypouštění odpadních vod, pravidla přidělování zdrojů, požadavky na vykazování, změny ve veřejné politice a potřeba kapitálových výdajů.
TRŽNÍ RIZIKO A RIZIKO DODAVATELSKÉHO ŘETĚZCE	Narušení provozu v důsledku problémů s vodou může zasáhnout dodavatele, komodity, infrastrukturu, logistické trasy či zákaznické trhy i za branami samotného podniku. Organizace CDP zjistila, že každá pátá společnost hlásí rizika spojená s vodou v dodavatelském řetězci s potenciálně zásadním finančním nebo strategickým dopadem, přičemž dotazované společnosti vyčíslily ohroženou hodnotu na nejméně 77 miliard dolarů (12). Společnosti, které do řešení aktivně zapojují své dodavatele, mají sedmkrát vyšší pravděpodobnost, že vodní rizika účinně identifikují a zvládnou (21).	Dodavatelské regiony ohrožené vodním stresem, zemědělské komodity, energetické vstupy, obaly, nerostné suroviny, logistické trasy a zákaznické trhy.
REPUTAČNÍ A SPOLEČENSKÉ RIZIKO	Jelikož je voda sdíleným zdrojem, způsob, jakým ji podnik využívá, a dopady jeho činnosti jsou posuzovány v kontextu místních vodohospodářských podmínek. Pozornost veřejnosti se může zvýšit zejména v povodích vystavených vodnímu stresu, v oblastech s degradovanými ekosystémy nebo tam, kde místní komunity čelí nespolehlivému přístupu k vodě, což může ohrozit důvěru a společenskou licenci k činnosti podniku.	Obavy komunit, pozornost nevládních organizací, zájem médií, lokální nedostatek vody, degradace ekosystémů a vnímaná spravedlnost při využívání vody podnikem.

Tisíciletá povodeň na řece Wien (Víděňka) během bouře Boris v září 2024. Zdroj: Hauer et al. (2025) (26).

Z hlediska příležitostí platí stejná logika. Podniky, které zvyšují efektivitu využívání vody, snižují její ztráty, opětovně využívají vodu, zdokonalují čištění odpadních vod, chrání oblasti vodních zdrojů nebo investují do řešení v souladu s přírodou, mohou snížit svou zranitelnost a zároveň vytvářet novou hodnotu pro své podnikání. Mezi tyto přínosy může patřit nižší riziko narušení provozu, odolnější výroba, příznivější podmínky v povolovacích řízeních, silnější vztahy se zainteresovanými stranami, nižší vstupní náklady a důvěryhodnější postavení, co se udržitelnosti týče.

Pro firmy je klíčové pochopit, kde jsou vystaveny rizikům, jak jsou připravené a co je třeba změnit. Společnosti, které s řešením otálejí až do chvíle, kdy se vodní rizika stanou akutními, se mohou potýkat s vyššími náklady a omezenějšími možnostmi reakce. Ty, které jednájí včas, si mohou zajistit kontinuitu provozu, vybudovat důvěru u regulačních orgánů i místních komunit a přijímat lepší investiční rozhodnutí v regionu, kde se vodní poměry stávají stále méně předvídatelnými. Následující výsledky průzkumu ukazují, jak daleko již respondenti v tomto směru pokročili – a kde závislost, připravenost a investice dosud plně neodpovídají úrovni rizik spojených s vodou.

OD VYSTAVENÍ VODNÍM RIZIKŮM K REAKCI: POZNATKY Z FIREMNÍ PRAXE

Téma vody získává pro firmy na významu ve chvíli, kdy začne ovlivňovat rozhodování o investicích, bezpečnosti dodávek, řízení rizik narušení provozu a celkové odolnosti podnikání. Průzkum a zpráva *Vodní rizika a připravenost podniků ve střední a východní Evropě* přináší orientační přehled o tom, jak dotazované společnosti v Bulharsku, Česku, Maďarsku, Rumunsku, na Slovensku a na Ukrajině vnímají svou závislost na sladké vodě, kde jsou již patrné dopady spojené s vodou, a do jaké míry se cítí připraveny reagovat. Následující grafy popisují postoje a připravenost firem v různých oblastech – od závislosti na vodě a již zaznamenaných dopadů přes hodnocení rizik a připravenost až po strategie, cíle a investice. Tyto ukazatele společně vytvářejí ucelený obraz firemní vyspělosti v řízení vodních rizik (Obrázek 2).

Obrázek 2: Aspekty vyspělosti v řízení vodních rizik zkoumané v tomto průzkumu.

Výsledky je třeba chápat jako ukazatel firemního povědomí a vyspělosti řízení, nikoli jako statisticky reprezentativní hodnocení společností v daném regionu. Jejich hodnota spočívá v tom, že ukazují, kde je voda již součástí podnikatelského uvažování, kde firmy začínají jednat a kde naopak přetrvávají slepá místa – zejména mimo vlastní přímé provozy, dále v dodavatelském řetězci.

První zjištění průzkumu se zaměřují na dvě propojené otázky: kde napříč hodnotovým řetězcem jsou firmy závislé na sladké vodě a kde již zaznamenaly dopady spojené s vodou.

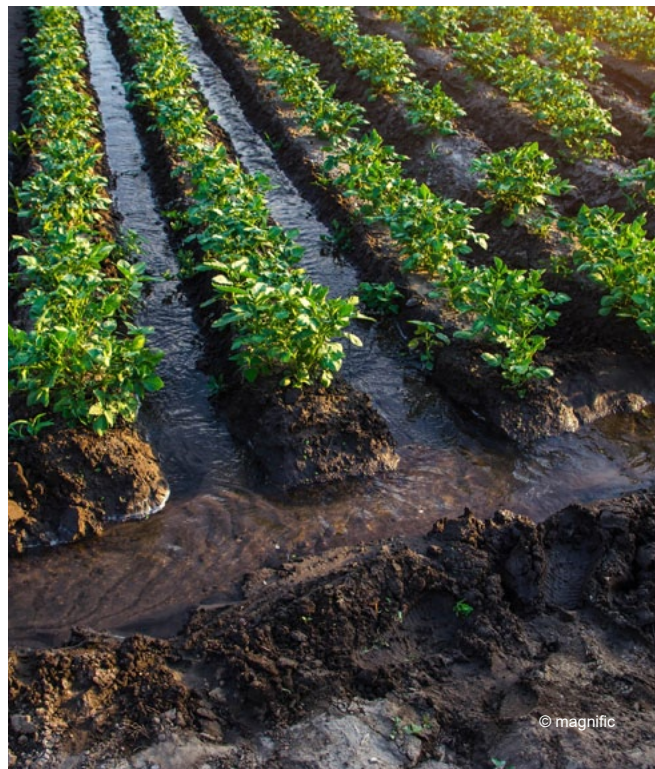
Výsledná zákonitost je jednoznačná: závislost na sladké vodě je nejviditelnější ve vlastním provozu a v dodavatelských řetězcích na straně vstupů, což z nich činí bezprostřední výchozí body pro pochopení míry vystavení vodním rizikům.

Z obrázku 3 vyplývá, že závislost na sladkovodních zdrojích se koncentruje nejbližší k hlavním podnikatelským činnostem. Ve vlastním provozu označuje tuto závislost za kritickou 19 % respondentů, za vysokou 11 % a za střední 21 %. Předchozí dodavatelské řetězce vykazují podobný, i když méně koncentrovaný trend: kritickou závislost uvádí 8 %, vysokou 15 % a střední 18 % dotázaných. Právě v těchto částech hodnotového řetězce mohou výpadky v zásobování vodou nejpříjemněji ovlivnit výrobu, dostupnost surovin, spolehlivost dodavatelů a provozní flexibilitu.

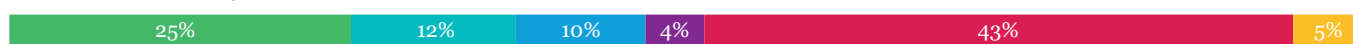
Navazující odběratelské činnosti se u mnoha respondentů jeví jako méně zásadní. Logistika a distribuce jsou nejčastěji hodnoceny jako málo významné nebo nerelevantní, přičemž stejný vzorec se objevuje i u využívání produktů a služeb či u činností na konci jejich životního cyklu. To však neznamená, že by tyto oblasti byly bezvýznamné. Spíše to naznačuje, že závislosti v širším hodnotovém řetězci nemusejí být tak jednoznačně patrné jako přímá spotřeba vody ve vlastním provozu, a měly by se proto prověřovat všude tam, kde na jejich potenciální význam ukazuje odvětvový či obchodní kontext.

Závislost se pro firmy stává nejvýznamnější v momentě, kdy přeroste v reálně pociťované omezení. Průzkum proto rovněž zjišťoval, zda se společnosti v posledních pěti letech potýkaly s významnými negativními dopady souvisejícími s vodou.

Do jaké míry je vaše firma závislá na zdrojích sladké vody? (%)

Konec životnosti/recyklace %

Fáze používání produktu/služby %

Logistika a distribuce %

Předchozí fáze dodavatelského řetězce %

Vlastní provoz %

■ Nízká ■ Střední ■ Vysoká ■ Kritická ■ Nevztahuje se ■ Nevím

Obrázek 3: Závislost společností na sladkovodních zdrojích napříč hodnotovým řetězcem.

Dopady související s vodou sice zatím nejsou univerzální, pro mnohé respondenty jsou však již nyní zásadní. Celkově se s nejméně jednou formou negativního dopadu setkalo 52 % dotázaných, což ukazuje, že voda již představuje reálný problém pro podnikání většiny respondentů. Zároveň 42 % společností uvádí, že v uplynulých pěti letech žádné významné negativní dopady související s vodou nezaznamenalo. Obrázek 4 znázorňuje, jak byly jednotlivé negativní dopady seřazeny těmi, kdo nějaké reálné dopady pocítili. Nejčastěji uváděnými důsledky jsou narušení nebo poškození provozu (které zvolilo 24 % respondentů) a zvýšené náklady na vodu z externích zdrojů (21 %). Nárůst nákladů v důsledku regulačních opatření (14 %) pak dále signalizuje, že tlak na vodní zdroje se u některých společností již promítá do konkrétních podnikatelských nákladů.

S jakými významnými negativními dopady souvisejícími s vodou se vaše firma setkala v posledních 5 letech?

Obrázek 4: Významné negativní dopady související s vodou, kterým firmy čelily v posledních 5 letech (% respondentů, kteří zvolili danou možnost v rámci výběru z více variant).

Tato výchozí zjištění tvoří základní logiku celé kapitoly: problematika vody je nejvíce patrná tam, kde je nejbližší vlastnímu provozu, a nejnaléhavější tam, kde již narušila kontinuitu fungování nebo zvýšila náklady. Logickým východiskem pro podrobnější hodnocení jsou proto vlastní provoz a předcházející dodavatelské

řetězce. Současné by se však nemělo opomíjet ani vystavení rizikům v odběratelských částech řetězce a v širším hodnotovém řetězci; tato rizika by měla být prověřena všude tam, kde na jejich potenciální význam poukazuje odvětvový kontext, způsob používání produktů zákazníky, logistika nebo faktory životního cyklu výrobků.

Další otázkou je, zda firmy proměňují svou zjevnou závislost na vodních zdrojích a dosavadní dopady v systematické hodnocení rizik a připravenost na ně. Tato podkapitola zkoumá, do jaké míry společnosti pokročily v identifikaci míst, kde mohou rizika spojená s vodou vznikat, a jak jsou připraveny je řídit.

Hodnocení rizik je i nadále důslednější v rámci samotné firmy než napříč jejím dodavatelským řetězcem. Obrázek 5 ukazuje, že 46 % respondentů vyhodnotilo rizika spojená s vodou ve vlastním provozu, oproti pouhým 23 % v dodavatelském řetězci. To poukazuje na reálnou mezeru v hodnocení: firmy dosahují většího pokroku při vyhodnocování rizik tam, kde nad nimi mají přímou kontrolu, zatímco rizika spojená s dodavateli, surovinami a oblastmi původu surovin jsou posuzována méně konzistentně.

WWF WATER RISK FILTER

WWF Water Risk Filter je bezplatný online nástroj, který pomáhá firmám identifikovat, vyhodnocovat a prioritizovat rizika spojená s vodou ve vlastních provozech i dodavatelských řetězcích. Propojuje specifické firemní informace s geografickými daty o vodních zdrojích a ukazuje, kde mohou být podniky vystaveny fyzickým, regulačním či reputačním rizikům. Pomáhá jim tak určit prioritní lokality a slouží jako podklad pro udržitelná vodohospodářská opatření.

Vyhodnotila vaše společnost rizika související s vodou a v jaké části hodnotového řetězce?

Dodavatelský řetězec %

23%

57%

3%

17%

Vlastní provoz %

46%

45%

3%

4%

Ano

Ne

Naplánováno v příštích 12 měsících

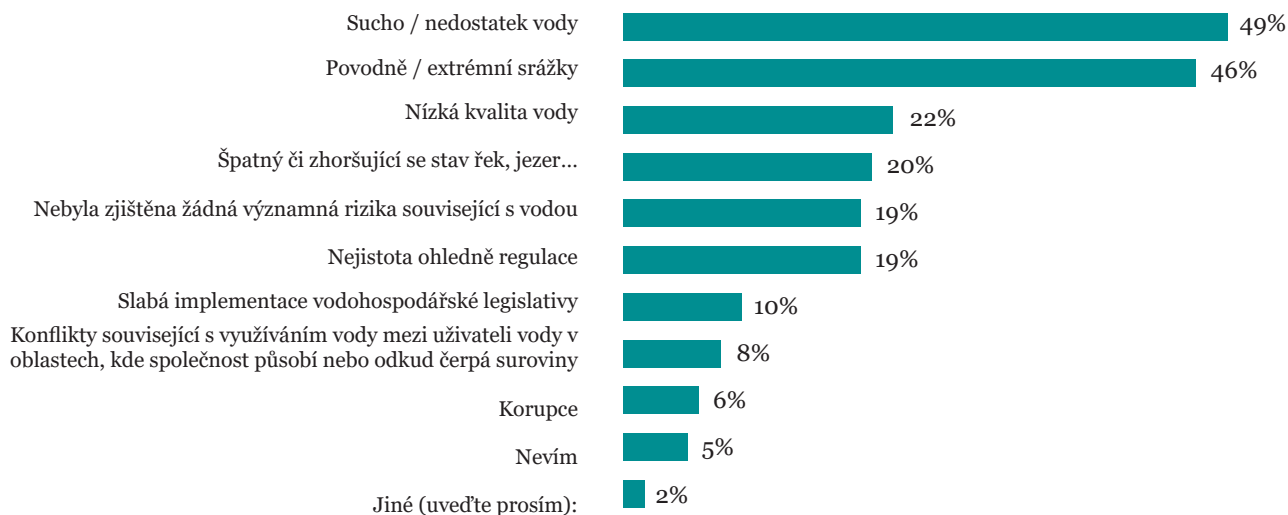
Nevím

Obrázek 5: Stav podnikového hodnocení rizik spojených s vodou ve vlastním provozu a v dodavatelském řetězci.

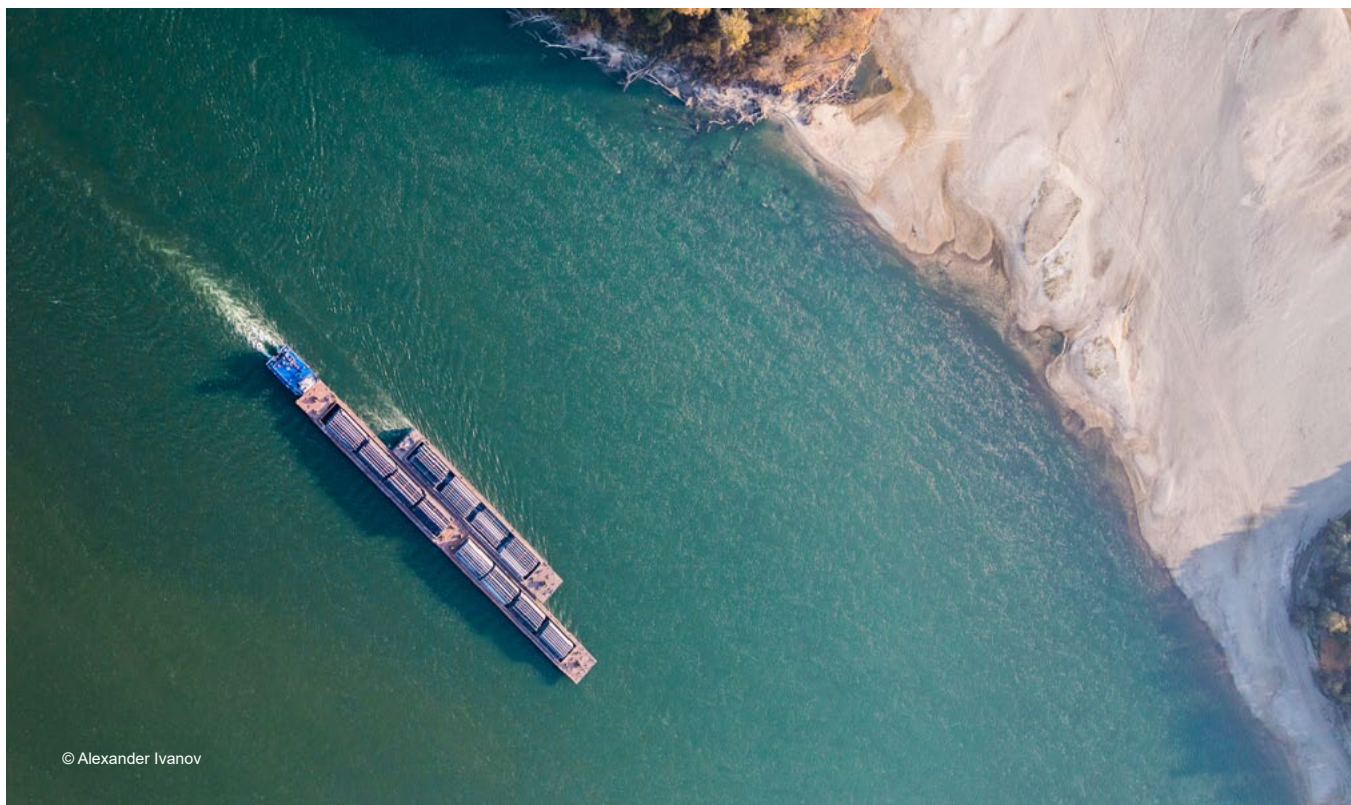
Společnosti měly rovněž uvést, které tlaky související s vodou považují v nadcházejících letech za nejvýznamnější. Vzhledem k tomu, že respondenti mohli zvolit až pět rizik, je třeba výsledky chápat spíše jako žebříček vnímané významnosti

než jako navzájem se vylučující kategorie. **V očekávaném spektru rizik jednoznačně dominují fyzická rizika spojená s vodou – v hledáčku firem figurují jak nedostatek vody, tak její přebytek.**

Jaká jsou nejvýznamnější rizika související s vodou, kterým by mohla vaše společnost (včetně národního dodavatelského řetězce) čelit v příštích 5 letech?

Obrázek 6: Nejvýznamnější očekávaná rizika spojená s vodou (včetně tuzemského dodavatelského řetězce) v příštích 5 letech (procenta vyjadřují podíl respondentů, kteří danou možnost vybrali v otázce s možností výběru více odpovědí).

Z obrázku 6 vyplývá, že nejčastěji uváděnými riziky jsou sucho a nedostatek vody, které označilo 49 % respondentů. V těsném závěsu následují povodně a extrémní srážky, jež vybralo 46 % dotázaných. Další skupina rizik poukazuje na problémy spojené s kvalitou vody a stavem ekosystémů: nízkou kvalitou vody zmínilo 22 % a špatný či zhoršující se stav řek, jezer a podzemních vod 20 % respondentů. Obavy z nejistoty ohledně regulace vyjádřilo 19 % dotázaných. Výsledky jako celek ukazují, že obavy podniků z rizik spojených s vodou mají široký záběr a nesoustředí se pouze na jediný typ hrozby – zahrnují jak bezprostřední narušení provozu v důsledku sucha a záplav, tak dlouhodobější tlaky spojené s dostupností, kvalitou a regulací vody.

Průzkum se zaměřuje i na druhou stranu tohoto vztahu: na to, jak mohou podnikatelské aktivity ovlivňovat vodní zdroje. To je důležité, protože odpovědné hospodaření s vodou vyžaduje, aby firmy chápaly jak svou expozici vůči vodním rizikům, tak své potenciální dopady na vodní systémy.

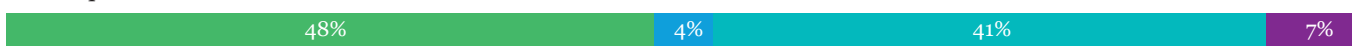
Obrázek 7 odhaluje zřejmou mezeru v tom, jak firmy vyhodnocují své dopady na vodní zdroje. Téměř polovina respondentů (48 %) vyhodnotila dopady vlastního provozu, ale v rámci svých dodavatelských řetězců tak učinila pouze čtvrtina (25 %). Podniky tak mají mnohem jasnější přehled o dopadech, které přímo řídí, než o těch, jež se vážou na dodavatele, suroviny a lokality původu.

Posoudila vaše firma potenciální dopad své činnosti na vodní zdroje a v jaké části hodnotového řetězce?

Dodavatelský řetězec %

Vlastní provoz %

■ Ano ■ Naplánováno v příštích 12 měsících ■ Ne ■ Nevím

Obrázek 7: Stav vyhodnocování potenciálních dopadů podnikatelské činnosti firem na vodní zdroje ve vlastním provozu a v dodavatelských řetězcích

Závěrem lze říci, že hlavní mezera v řízení spočívá v dodavatelském řetězci, kde jsou jak hodnocení rizik, tak hodnocení dopadů méně rozvinutá. Vznikají tak potenciální slepá místa týkající se dodavatelů, surovin a lokalit původu, a to i v případech, kdy se problematika vodních rizik již dostává do popředí firemní agendy.

Hodnocení rizik a dopadů spojených s vodou však představuje pouze část celkového obrazu. Další otázkou zůstává, jak výrazně podle firem tato rizika ovlivní jejich podnikání, a jak připraveny jsou na ně reagovat.

Firmy očekávají, že rizika spojená s vodou ovlivní jejich podnikání, avšak jejich připravenost tato rizika řídit zůstává omezená. Obrázek 8 ukazuje, že 58 % respondentů očekává v následujících pěti letech mírný nebo výrazný dopad vodních rizik na své podnikání, zatímco 30 % nepředpokládá žádný dopad. Pokud jde o připravenost, největší skupina se označuje

za středně připravenou (41 %), za níž následuje 26 % respondentů, kteří se cítí být připraveni pouze málo. Pouze 7 % respondentů uvádí, že jsou velmi dobře připraveni. Výsledky naznačují, že rizika spojená s vodou jsou stále více vnímána jako významná, mnohé firmy však teprve budují potřebné kapacity, plány opatření a vnitřní jistotu k jejich efektivnímu zvládnutí.

Jak podle vaší firmy ovlivní rizika související s vodou podnikání v příštích 5 letech?

Nakolik je vaše společnost připravena zvládat rizika související s vodou?

Obrázek 8: Očekávaná změna dopadů vodních rizik na podnikání v příštích 5 letech a připravenost na zvládnutí těchto rizik.

Dalším ukazatelem vyspělosti je forma reakce – tedy zda jsou otázky nakládání s vodou a související aspekty podnikání řízeny formálními strukturami, nebo pouze ad hoc opatřeními. Tato podkapitola se

zabývá strategickou stránkou péče o vodu: zda mají firmy stanoveny strategie hospodaření s vodou, jaké typy cílů využívají a do jaké míry začínají jejich investiční plány reflektovat dříve identifikovaná rizika a závislosti.

VÝZNAM PÉČE O VODNÍ ZDROJE PRO PODNIKÁNÍ

Péče o vodní zdroje přináší širší pohled na to, jak na nich firma závisí a jak je ovlivňuje, přičemž přesahuje rámec pouhého zvyšování efektivity využití vody v jednotlivých lokalitách. Pomáhá firmám řídit rizika spojená s vodou napříč geografickými oblastmi a hodnotovými řetězci, na kterých jsou závislé, a vychází z poznání, že zachování kontinuity podnikání závisí také na zdravých vodních systémech, odolných dodavatelích a dalších uživatelích vody. Důraz se tak posouvá od pouhé redukce spotřeby vody k porozumění širším souvislostem a jejich řízení, jež mohou mít dopad na provoz, dodavatelské řetězce a dlouhodobou odolnost podniku – například na stav celých povodí či integritu vodních systémů významných jak pro danou firmu, tak pro ostatní subjekty, které s ní tyto zdroje sdílejí.

Žebříček odpovědného nakládání s vodou

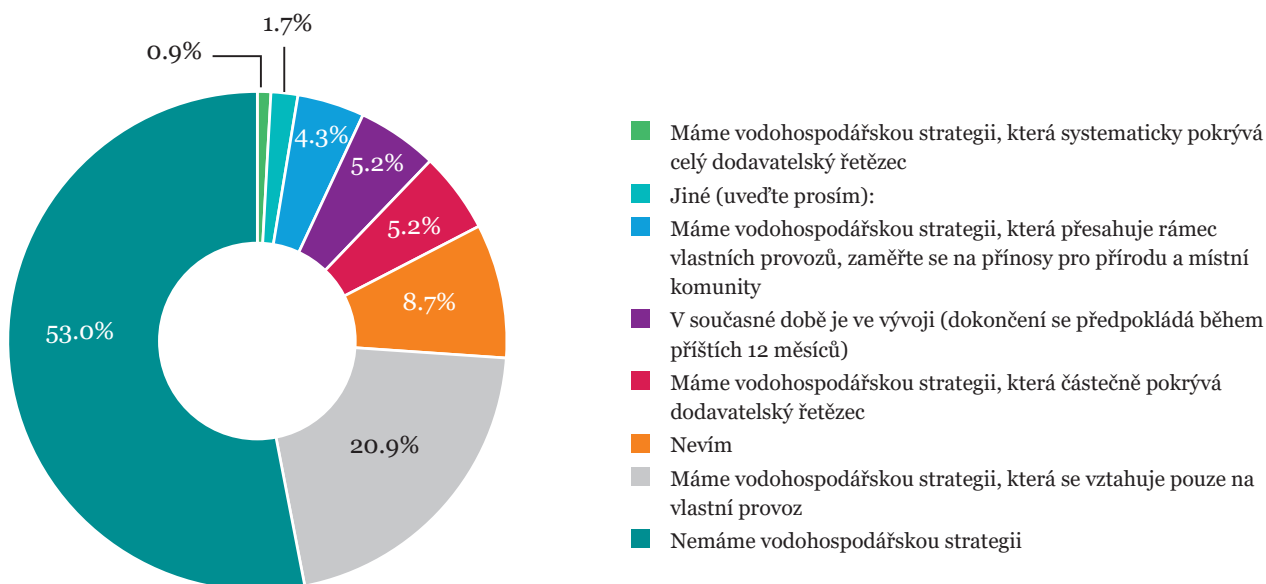

Obrázek 9: Žebříček pokroku v péči o vodní zdroje zachycující nelineární proces trvalého zlepšování a zvyšování úrovně vyspělosti u subjektů zapojených do odpovědného hospodaření s vodou.

Samostatné strategie péče o vodu jsou stále spíše výjimkou než pravidlem. Obrázek 10 ukazuje, že 53 % respondentů nemá žádnou strategii péče o vodu, zatímco 21 % disponuje strategií zaměřenou výhradně na vlastní provoz. Komplexnější přístupy zůstávají vzácností: 5 % uvádí strategii, která částečně pokrývá dodavatelský řetězec, 1 % má strategii, která jej pokrývá systematicky, a 4 % jde

nad rámec vlastního provozu i dodavatelského řetězce a zohledňuje také přínosy pro přírodu a místní komunity. To naznačuje, že mnohé společnosti dosud nepředvedly povědomí o rizicích spojených s vodou či o svém dopadu na ni do strukturovaného přístupu k řízení, a to zejména za hranicemi samotné firmy.

Které tvrzení nejlépe vystihuje vodohospodářskou strategii vaší firmy?

Obrázek 10: Typy vodohospodářských strategií uplatňované firmami.

Stanovené cíle pomáhají převést vodohospodářskou strategii do každodenního řízení podniku. Jasně ukazují, co se firmy rozhodly měřit, zlepšovat a za co chtějí nést odpovědnost. Výsledky průzkumu ukazují, že stanovování cílů kopíruje stejný vzorec úspěšnosti jako samotné strategie: společnosti, které si definovaly vodohospodářské cíle, se nejčastěji zaměřují na množství vody, efektivitu nebo intenzitu jejího využívání, přičemž na druhém místě stojí kvalita vody. Jde o užitečné výchozí body pro zlepšení interní výkonnosti. **Cíl je však mnohem účinnější, pokud je kontextuální, což znamená, že reaguje na místní problémy s vodou, kterým firma čelí** – například na nedostatek vody v povodí vystaveném vodnímu stresu, špatnou kvalitu vody ve znečištěném povodí, ohrožení povodněmi ve zranitelných oblastech nebo na jakoukoli jinou komplexní kombinaci místních problémů.

Obrázek 11 ukazuje, že množství vody, efektivita nebo intenzita jejího využívání je zdaleka nejčastějším zaměřením firemních vodohospodářských cílů, které zvolilo 47 % respondentů. Na druhém místě se s 24 % umístila kvalita vody. Celých 34 % firem zároveň uvádí, že žádné vodohospodářské cíle stanovené nemá. Strategičtější přístupy zůstávají mnohem méně časté: 14 % firem má cíle spojené s riziky a odolností, 11 % využívá cíle založené na lokálním kontextu a pouhá 3 % mají stanovené cíle pro dodavatelský řetězec. To naznačuje, že pokud cíle existují, stále se zaměřují převážně na vlastní vodohospodářskou výkonnost firem, nikoli na širší rizika a stav vodních zdrojů, na nichž přitom jejich podnikání závisí.

PROČ JE U VODOHOSPODÁŘSKÝCH CÍLŮ DŮLEŽITÝ LOKÁLNÍ KONTEXT

Kontextuální vodohospodářské cíle vycházejí z místních podmínek, jako je nedostatek vody, znečištění, ohrožení povodněmi nebo potřeby ostatních uživatelů vody v témže povodí. Obecný cíl zaměřený na efektivitu může být užitečný, nemusí však řešit ten nejpálčivější problém s vodou v konkrétním místě.

- **Nekontextuální cíle** se zaměřují na interní zlepšení nebo firemní ambice, aniž by přímo zohledňovaly reálné podmínky v daném povodí.
- **Kontextuální cíle** vycházejí ze stavu povodí a pomáhají zaměřit zdroje na ty správné problémy na správných místech.
- **Vědecky podložené cíle** uvádějí opatření firem do souladu s tím, co je podle hydrologických poznatků nezbytné pro zachování udržitelného množství a kvality sladké vody v příslušném povodí.

Jaké vodohospodářské cíle si vaše společnost stanovila?

Obrázek 11: Druhy vodohospodářských cílů, které firmy využívají.

Cíle mají smysl pouze tehdy, pokud jsou podloženy zdroji a následně realizovány v praxi. Obrázek 12 naznačuje, že tento převod ambicí do reálného financování je stále omezený. Téměř polovina respondentů očekává, že jejich investice do hospodaření s vodou zůstanou v příštích třech letech

beze změny, zatímco 24 % očekává nárůst a pouhá 4 % počítají s výrazným nárůstem. Dalších 20 % neví, jak se jejich investice změní. To naznačuje, že mnohá investiční rozhodnutí mohou stále záviset na jasnějších signálech ohledně rizik, vývoji regulace nebo silnějších interních ekonomických zdůvodněních.

Jak se mají v příštích 3 letech měnit vodohospodářské investice firmy?

Obrázek 12: Očekávaná změna plánovaných investic firem do hospodaření s vodou v následujících 3 letech.

Hnací síly plánovaných investic naznačují, co by mohlo firmy přimět k dalším krokům. **Investice se jeví jako nejpravděpodobnější ve chvíli, kdy se rizika spojená s vodou stanou z provozního hlediska hmatatelnými.** Z obrázku 13 vyplývá, že nejsilnějším motivem je nedostatečná dostupnost vody pro vlastní provoz (uvedlo 52 % respondentů), za níž následuje zvýšené vystavení rizikům spojeným s přírodou v oblastech působení (46 %).

Mezi další potenciální spouštěče patří incidenty spojené s vodou (28 %), nárůst nákladů (26 %) a vysoká míra vystavení rizikům v dodavatelském řetězci (23 %). K investicím mohou přimět také legislativní změny (23 %) a přístup k pobídkám, financování či dotacím (20 %). Celkově tento vývoj naznačuje, že opodstatněnost investic je nejsilnější v případech, kdy jsou rizika spojená s vodou konkrétní a úzce spjatá s provozem a hospodářskými výsledky podniku.

Vyberte prosím nejvýznamnější faktory, které by vaši firmu vedly ke zvýšení investic do činností souvisejících s vodou

Obrázek 13: Nejdůležitější hnací síly pro zvýšení investic firem do aktivit spojených s vodou, řazené podle významnosti na základě četnosti výběru.

© Raed Krishan / WWF-Romania

V lokalitě Gârla Mare-Vrata v Rumunsku bylo obnoveno více než 400 hektarů dunajské nivy díky opětovnému propojení mokřadů s řekou. Obnovují se tím životně důležité biotopy, zvyšuje kapacitu zadržování vody a přispívá ke snížení rizika povodní, přičemž zároveň vytváří nové příležitosti pro místní komunity a ekoturistiku.

Co se strategie, cílů a investic týče, řada firem je doposud ve fázi, kdy povědomí o problematice vody teprve přetváří ve strukturované kroky. Samostatné strategie zaměřené na hospodaření s vodou jsou stále spíše ojedinělé a často se zaměřují pouze na vlastní provoz. Cíle jsou nejzřetelněji vymezeny v oblastech interní efektivity a kvality vody, zatímco cíle zohledňující širší kontext, odolnost a dodavatelský řetězec zůstávají méně časté. Investiční záměry vykazují stejný vzorec vyspělosti: většina respondentů zatím výraznější navýšení výdajů neplánuje a dodatečné investice se zdají být nejpravděpodobnější ve chvíli, kdy jsou vodní rizika přímo propojena s kontinuitou provozu, náklady či mírou expozice. Z praktického hlediska to znamená, že strategie hospodaření s vodou i cíle i investice v této oblasti

musí být těsněji propojeny s místními problémy s vodou, závislostmi v hodnotovém řetězci a potřebami dlouhodobé odolnosti.

Reaktivní přístup k investicím je pochopitelný v situaci, kdy firmy čelí konkurenčním prioritám a nejistým tržním podmínkám. Pokud ale firmy čekají na akutní tlak, rostoucí náklady nebo konkrétní incidenty, mají pak menší manévrovací prostor, náklady na realizaci opatření stoupají a přicházejí o čas na budování odolnosti. O to důležitější je využít raných signálů rizik, zohlednit lokální kontext vodních zdrojů a posoudit expozice hodnotového řetězce pro správné nasměrování investic ještě předtím, než je tlak najednou kritický.

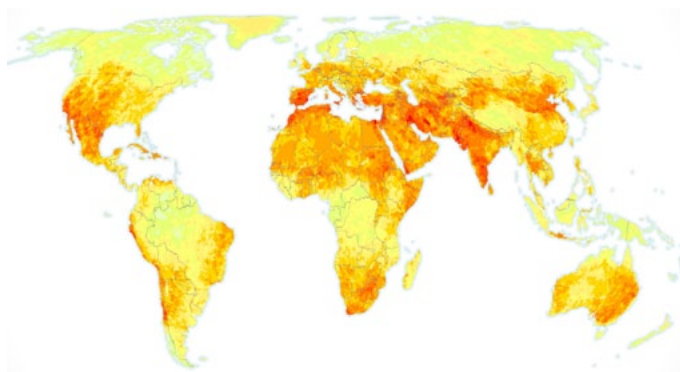
ÚROVEŇ VODOHOSPODÁŘSKÉ PŘIPRAVENOSTI FIREM VE STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPĚ

V hospodaření s vodou nejsou podniky na stejné startovní čáře. Firmy nezůstávají stát na místě: mnohé si rizika spojená s vodou uvědomují a podnikají konkrétní kroky. Pokrok je však nevyrovnaný – posouzení rizik, připravenost, stanovené cíle i investice často zaostávají za samotným povědomím o těchto hrozbách.

OD ZVIDITELNĚNÍ RIZIK KE STRUKTUROVANÝM KROKŮM

Rizika spojená s vodou se stávají nejvíce zřejmými tehdy, když je závislost na vodních zdrojích, předchozí zkušenost s dopady nebo strukturované posouzení učiní hmatatelnými. Zdá se, že předchozí zkušenosti zásadním způsobem utvářejí to, jak firmy vnímají budoucí rizika spojená s vodou.

Obrázek 14 ukazuje, že 81 % respondentů, kteří v posledních pěti letech zaznamenali negativní dopady související s vodou, očekává v následujících pěti letech středně závažné nebo významné dopady, v porovnání se 43 % těch, kteří je nezaznamenali. Tento rozdíl je ještě výraznější u významných dopadů: 25 % společností s předchozí negativní zkušeností očekává v budoucnu významné dopady, zatímco u firem bez takové zkušenosti je to pouhých 7 %. Jinými slovy, riziko spojené s vodou se pro společnosti stává

Snímek obrazovky z WWF Water Risk Filter Explore riskfilter.org

hmatatelnějším, jakmile jeho následky pocítí na vlastní kůži. Předchozí zkušenost také utváří očekávání: 81 % společností s minulou negativní zkušeností očekává v budoucnu středně závažné nebo významné dopady na podnikání, ve srovnání se 43 % těch, které žádný negativní dopad nezaznamenaly.

Minulé zkušenosti utvářejí očekávání ohledně budoucích rizik

Obrázek 14: Podíl respondentů očekávajících v následujících pěti letech středně závažná nebo významná rizika spojená s vodou podle toho, zda v posledních pěti letech zaznamenali negativní dopady související s vodou.

Obrázek 15 ukazuje, že strukturované vyhodnocení rizik zajišťuje tento přehled dříve a podporuje připravenost: 68 % společností, které vyhodnotily rizika spojená s vodou ve vlastním provozu, se považuje za velmi dobře nebo středně dobře připravené na zvládání budoucích problémů spojených s vodou, v porovnání se 39 % společností bez takového vyhodnocení.

Posuzování rizik zvyšuje vnímanou připravenost

Obrázek 15: Podíl společností, které se cítí velmi dobře nebo středně dobře připraveny na budoucí výzvy spojené s vodou podle toho, zda vyhodnotily, či nevyhodnotily rizika spojená s vodou.

Závislost ukazuje, kam se zaměřit, ale ještě neříká, jak dobře je společnost připravena. Jak jsme již dříve uvedli, závislost na vodě je nejvíce patrná ve vlastním provozu a ve vstupních dodavatelských řetězcích, kde narušení může přímo ovlivnit výrobu, zajišťování dodávek a kontinuitu provozu. Závislost je však sama o sobě neutrální – dokud se

nesetká s nedostatkem vody, její špatnou kvalitou, povodněmi, regulačními omezeními nebo nedostatečnou připraveností.

Investiční mezera se objevuje v momentě, kdy je riziko spojené s vodou vnímáno jako relevantní, avšak dosud nikoli jako dostatečně naléhavé k tomu, aby vedlo k uvolnění finančních prostředků z rozpočtu.

Rozpoznání rizika spojeného s vodou totiž nemusí automaticky vést k investicím. V některých případech to může být opodstatněné, jelikož jsou rizika omezená nebo již dobře řízená. Mnohem znepokojivější jsou však případy, kdy jsou významná rizika sice identifikována, avšak dosud nevedla k vyčlenění finančních prostředků ani k reakci v podobě konkrétních kroků. Výzvou je proto převést tato rizika do podoby jasného ekonomického zdůvodnění s definovanými prioritami a zajistit investice dříve, než vzrostou náklady na nečinnost.

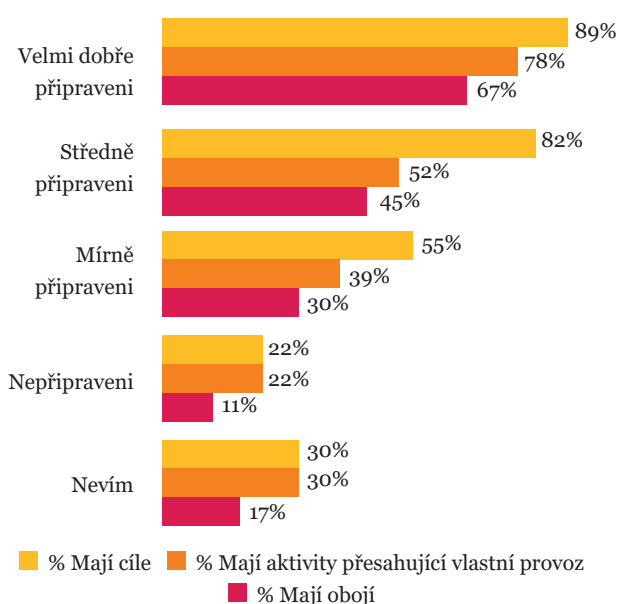
Strategie bývá běžnější tam, kde je závislost na vodě vyšší, s její tvorbou by se však nemělo čekat až na chvíli, kdy se riziko stane akutním. Společnosti uvádějící vyšší závislost na vodě mají častěji vypracovanou strategii pro oblast vody, což naznačuje, že formalizované řízení často nastupuje až v reakci na zjevnou obchodní relevanci. Pozoruhodné je, že 73 % firem vykazujících kritickou závislost na vodě má vodní strategii sestavenou, zatímco u společností s nízkou závislostí je to pouhých 18 %. Příležitost spočívá v urychlení tvorby strategie – s využitím mapování závislostí, vyhodnocení stavu povodí a posouzení expozice dodavatelů ještě předtím, než se řízení rizik stane složitějším nebo nákladnějším.

PŘIPRAVENOST ZÍSKÁVÁ NA VĚROHODNOSTI VE CHVÍLI, KDY SE CÍLE PROMĚNÍ V REALIZACI

Připravenost se stává smysluplnou tehdy, pokud se odráží v konkrétních postupech, zejména v cílech a aktivitách přesahujících vlastní provoz. Výsledky průzkumu ukazují, že nejlépe připravené společnosti se neomezují pouze na stanovování vodohospodářských cílů, ale rozšiřují svá opatření i mimo přímé úkony k dodavatelům, zdrojovým regionům či sdíleným vodním systémům.

Obrázek 16 tuto souvislost jasně dokládá: 67 % společností, které se považují za velmi dobře připravené, nejenže má stanovené vodohospodářské cíle, ale také realizuje aktivity přesahující vlastní provoz, ve srovnání s pouhými 11 % nepřipravených firem.

Vnímání připravenosti úzce souvisí s existencí cílů a aktivit souvisejících s vodou

Obrázek 16: Podíl společností s vodohospodářskými cíli a s aktivitami přesahujícími jejich vlastní provoz podle úrovně připravenosti.

Mezi vysoce připravenými společnostmi má téměř 90 % stanovené vodohospodářské cíle a více než tři čtvrtiny již zavedly opatření nad rámec svého přímého provozu.

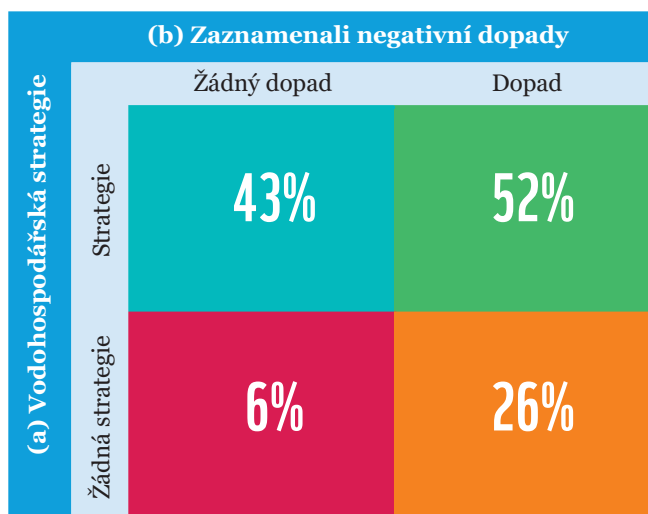
Skupina středně připravených firem představuje hlavní příležitost k urychlení pokroku: 82 % z nich má sice stanovené vodohospodářské cíle, ale pouze 52 % realizuje aktivity přesahující jejich vlastní provoz. Prioritou je tak převést ambice do praxe u dodavatelů, ve zdrojových regionech a v rámci sdílených vodních zdrojů.

Strategie představuje spojnici mezi zaznamenanými dopady a financovanými opatřeními. Zkušenost s dopady spojenými s vodou sice pomáhá zviditelnit rizika, sama o sobě však k investicím nevede automaticky. Nejvýraznější souvislost se ukazuje tam, kde se zkušenost se zaznamenanými dopady pojí s formální vodohospodářskou strategií.

Jak ukazuje obrázek 17, u organizací, které v minulosti zaznamenaly dopady spojené s vodou, zvyšuje existence strategie pravděpodobnost budoucích investic na dvojnásobek – z 26 % na 52 %. Pomáhá totiž přetavit pocit naléhavosti v jasné priority, převzetí odpovědnosti a alokaci zdrojů.

Strategii nelze vnímat pouze jako formální dokument. Její hodnota spočívá v identifikaci míst, kde jsou investice potřeba, v ujasnění odpovědností a v posílení významu rizik spojených s vodou při tvorbě rozpočtu a plánování odolnosti.

Existence strategie je nejsilnějším hnacím motorem investic

Obrázek 17: Podíl firem, které zvýší své investice do hospodaření s vodou, v závislosti na tom, (a) zda mají zavedenou vodohospodářskou strategii a (b) zda v posledních pěti letech zaznamenaly negativní dopady spojené s vodou.

Vojčanské rameno na Slovensku, které je klíčovou součástí systému vnitrozemské delty Dunaje jak před, tak i po obnově, při níž bylo vykopáno 900 metrů nového koryta a do krajiny se vrátila voda.

ROZDÍLY VE VYSPĚLOSTI ODŘÁŽEJÍ NEROVNOMĚRNÝ POKROK, NIKOLI NEČINNOST

Ať už jde o povědomí o rizicích, tvorbu strategií, stanovování cílů, realizaci či investice, přístup většiny společností k hospodaření s vodou se teprve vyvíjí. Ačkoli 76 % dotázaných firem vnímá budoucí rizika spojená s vodou, pouze 47 % z nich má zavedenou strategii – což ukazuje, že povědomí předběhlo systematická opatření. Typickým rysem je tak nerovnoměrná úroveň vyspělosti: mnohé organizace pokročily v jedné či dvou oblastech, aniž by své kroky smysluplně propojily do uceleného konceptu.

Pouze malá menšina dotázaných firem vykazuje konzistentně vysokou úroveň vyspělosti ve všech analyzovaných oblastech, zatímco značná část zůstává v počáteční fázi s omezeným povědomím, nízkým strategickým zapojením i slabou realizací.

Největší prostor pro zrychlení pokroku leží právě mezi těmito extrémy. Mnohé společnosti již učinily pokrok prostřednictvím analýz, strategií či stanovení cílů, tyto základy však dosud nejsou systematicky podporovány investicemi ani širší realizací.

Vodohospodářská připravenost neroste rovnoměrně. Firma může mít stanovené cíle,

INVESTICE DO PŘÍRODY: OBNOVA A OPATŘENÍ V SOULADU S PŘÍRODOU

Obnova mokřadů, řek, údolních niv, lužních lesů a vedlejších ramen může snížit rizika povodní a sucha, zlepšit kvalitu vody, podpořit biodiverzitu a posílit celkovou odolnost. Opatření v souladu s přírodou mají zásadní význam zejména pro společnosti, jejichž vodní rizika závisejí na podmínkách v širším povodí, nikoli pouze na spotřebě vody v jejich vlastních provozech. Odhaduje se, že v EU každé euro investované do obnovy přírody generuje přínosy v hodnotě 4 až 38 eur (EK, 2023) (27).

ale omezené investice; může si uvědomovat rizika spojená s vodou, ale dosud na ně nereagovat; případně může mít strategii, která zatím nezohledňuje dodavatele ani prioritní povodí. Hlavní příležitost spočívá v překlenutí těchto mezer podle stupně vyspělosti: firmy v počáteční fázi potřebují posílit povědomí a definovat odpovědnosti, středně pokročilé firmy vyžadují finančně zajištěnou realizaci opatření a pokročilé firmy se musejí zaměřit na opatření v hodnotovém řetězci a kolektivní péči o vodní zdroje.

VÝSLEDKY NA ÚROVNI ZEMÍ A ODVĚTVÍ UKAZUJÍ RŮZNÉ FÁZE VYSPĚLOSTI, NIKOLI ZCELA ODLIŠNÉ SITUACE

Výsledky na úrovni jednotlivých zemí se sice liší, celkový obraz však zůstává konzistentní: napříč všemi zkoumanými trhy se firmy stále potýkají s nedostatky v přijímání strategií, připravenosti a investicích. Zodpovědné nakládání s vodou tak pro celý region představuje společnou výzvu, co se připravenosti týče. Zapojené firmy ze Slovenska a Česka vykazují v relativním srovnání lepší výsledky: v obou zemích se více než polovina respondentů cítí středně nebo velmi dobře připravena. Podniky ze Slovenska uvádějí nejvyšší investiční záměry, zatímco firmy sídlící v Česku vykazují nejvyšší míru stanovování vodohospodářských cílů.

Respondenti z Ukrajiny dosahují nižších hodnot v oblastech přijímání strategií, stanovování cílů, investičních záměrů i připravenosti, což naznačuje, že firmy v této zemi se pravděpodobně nacházejí v ranější fázi své cesty k efektivnímu hospodaření s vodou. To na jedné straně může odrážet odlišný typ problémů, neboť válka na Ukrajině od roku 2022 výrazně narušila běžný chod, a na druhé straně jinou výchozí pozici na stejné cestě – od zvyšování povědomí a základních postupů řízení přes realizaci a investice až k obecnějšímu budování odolnosti.

Tabulka 2 srovnává skupiny respondentů z jednotlivých zemí ve čtyřech relevantních aspektech hospodaření s vodou: přijímání strategií, stanovování cílů, plánované investice a připravenost.

Tabulka 2: Přijímání vodohospodářských strategií, stanovování cílů, investiční záměry a připravenost zapojených společností v členění podle zemí

SKUPINA RESPONDENTŮ	FIRMY S VODOHOSPODÁŘSKOU STRATEGIÍ (%)	FIRMY S VODNÍMI CÍLI (%)	FIRMY PLÁNUJÍCÍ INVESTICE DO VODY (%)	FIRMY STŘEDNĚ ČI VYSOCE PŘIPRAVENÉ (%)
RUMUNSKO	47%	67%	30%	50%
BULHARSKO	43%	61%	25%	46%
ČESKO	47%	71%	29%	53%
UKRAJINA	38%	54%	23%	38%
MAĎARSKO	45%	64%	27%	45%
SLOVENSKO	44%	67%	33%	56%

Analýza výsledků na úrovni jednotlivých sektorů ukazuje, že vyšší míra expozice se ne vždy promítá do důraznější reakce. Míra vystavení rizikům spojeným s vodou je přirozeně nejvyšší u společností z odvětví, která jsou přímo závislá na dostupnosti a kvalitě sladké vody nebo na procesech s vysokou spotřebou vody. Pozoruhodnější však je, že vyšší expozice nutně neznamená robustnější strategie, lepší připravenost ani vyšší investice. Analýza na úrovni sektorů proto pomáhá identifikovat, kde je reakce podniků úměrná rizikům spojeným s vodou a kde naopak přetrvávají významné mezery.

Nejvyšší expozici vykazují firmy **z těžebního a hutního průmyslu (83 %) a ze zemědělsko-potravinářského**

sektoru (76 %), které uvádějí vysokou závislost na vodních zdrojích. Výsledky firem ze zemědělství a potravinářství jsou obzvláště významné: 71 % z nich uvádí, že již zaznamenalo negativní dopady spojené s vodou, což potvrzuje, že problémy s vodou představují pro firmy současnou podnikatelskou realitu.

Respondenti z energetického sektoru vynikají tím, že dokážou vystavení rizikům lépe proměnit v konkrétní investice. Tento sektor čelí vysoké expozici i vysokému podílu zaznamenaných dopadů. Respondenti z tohoto odvětví však zároveň vykazují nejsilnější investiční odezvu, přičemž 43 % z nich plánuje navýšit investice spojené s vodním hospodářstvím.

INDEX EXPOZICE A REAKCE NA VODNÍ RIZIKA

Index expozice a reakce na vodní rizika poskytuje souhrnný ukazatel připravenosti firem na rizika spojená s vodou. Kombinuje čtyři rovnocenné indikátory: vysokou míru vystavení vodním rizikům, zaznamenané negativní dopady, existenci strategie pro hospodaření s vodou a plánované navýšení investic do oblasti vodního hospodářství. Propojením těchto dimenzí index hodnotí, jak společnosti vnímají svou závislost na vodě a vystavení rizikům, jak toto povědomí promítají do konkrétních strategií a cílů a jaké zdroje vyčleňují na řešení vodních rizik a příležitostí. Výsledné skóre odráží jak míru vystavení firem problémům spojeným s vodou, tak rozsah jejich strategické a investiční reakce (podrobnější informace o metodice indexu naleznete v příloze).

© Alexander Ivanov

Tabulka 3 srovnává expozici firem, zaznamenané dopady a ukazatele úspěšnosti podle jednotlivých sektorů a ukazuje, kde expozici odpovídají konkrétní kroky a kde stále přetrvávají mezery.

Tabulka 3: Reakce společností podle sektorů v oblastech vystavení vodním rizikům, dopadů, strategií a investic.

SKUPINA RESPONDENTŮ	VYSOKÁ EXPOZICE VODNÍM RIZIKŮM	ZAZNAMENANÉ NEGATIVNÍ DOPADY	PŘIJETÍ STRATEGIE	PLÁNOVANÝ NÁRŮST INVESTIC	VYSTAVENÍ VODNÍM RIZIKŮM A ODEZVA
JINÉ - VYSOKÝ DOPAD (Tabulka A1)	67%	61%	50%	33%	● ● ● ○ ○
ZEMĚDĚLSTVÍ A POTRAVINÁŘSTVÍ	76%	71%	53%	35%	● ● ● ● ○
STAVEBNICTVÍ	50%	50%	40%	20%	● ● ○ ○ ○
ENERGETIKA	71%	57%	57%	43%	● ● ● ● ○
ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL	57%	43%	43%	29%	● ● ● ○ ○
HUTNICTVÍ A DŮLNÍ PRŮMYSL	83%	67%	50%	33%	● ● ● ● ○

V případě finančního sektoru a komerčních a odborných služeb vyžaduje interpretace indexu odlišný přístup. Ačkoli jejich přímá provozní závislost na vodě může být relativně nízká, mohou mít tyto společnosti značný vliv prostřednictvím alokace kapitálu, nákupních procesů, due diligence, poradenských služeb, klientských

aktivit a investičních portfolií. Připravenost těchto odvětví spočívá méně v omezování vlastní spotřeby vody a více v začleňování vodních rizik a příležitostí do rozhodovacích procesů a nabízených služeb. Tím se stávají klíčovými hybateli v prosazování odpovědného hospodaření s vodou v širším měřítku.

Tabulka 4: Reakce společností podle sektorů v oblastech vystavení vodním rizikům, dopadů, strategií a investic (finanční sektor, komerční a odborné služby).

SKUPINA RESPONDENTŮ	VYSOKÁ EXPOZICE VODNÍM RIZIKŮM	ZAZNAMENANÉ NEGATIVNÍ DOPADY	PŘIJETÍ STRATEGIE	PLÁNOVANÝ NÁRŮST INVESTIC	VYSTAVENÍ VODNÍM RIZIKŮM A ODEZVA
FINANCE	33%	33%	44%	22%	● ● ○ ○ ○
KOMERČNÍ A ODBORNÉ SLUŽBY	38%	38%	38%	25%	● ● ○ ○ ○

SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ ANALÝZY

Z poznatků průzkumu vyplývá, že vodní odolnost se ve střední a východní Evropě stává pro podnikání nezbytností. Řada společností však k řízení vodních rizik stále nepřistupuje stejně systematicky jako k ostatním strategickým hrozbám. Proměnlivost klimatu, degradace sladkovodních ekosystémů, přísnější regulace, zranitelnost hodnotového řetězce, dostupnost lepších dat o vodě i nové investiční potřeby – to vše ukazuje jedním směrem: hospodaření s vodou už nelze vnímat jako úzce vymezenou ekologickou otázku či pouhé plnění legislativních požadavků. Pro mnohé oslovené firmy představuje hlavní výzvu takzvaná **mezera v realizaci**

opatření: povědomí o rizicích spojených s vodou sice roste, avšak konkrétní kroky – v podobě hodnocení, vyšší připravenosti, přijímání strategií, stanovování cílů a investic – zůstávají nerovnoměrné.

Tato mezera je zásadní, protože vodní rizika málokdy zůstávají izolována v rámci jednoho provozu. Zranitelnost může vycházet od dodavatelů, v rámci sdílené infrastruktury, logistických tras, u místních komunit, v důsledku regulace nebo napříč celým povodím. Ta nejvýznamnější rizika se tak mohou nacházet mimo oblasti, které lze nejsnadněji měřit a řídit.

BUDOVÁNÍ PODNIKU ODOLNÉHO VŮČI VODNÍM RIZIKŮM

OD POVĚDOMÍ O RIZICÍCH K SYSTEMATICKÝM OPATŘENÍM

Z výsledků šetření vyplývá, že firmy bývají nejdále tam, kde se voda přímo dotýká jejich provozu. Vlastní provozní činnosti podléhají hodnocení, řízení a strategickému plánování častěji než dodavatelské řetězce či širší aktivity v rámci hodnotového řetězce. To je pochopitelné: provozní spotřeba vody úzce souvisí se stávajícími systémy řízení, týmy v provozu, povoleními a kontrolou nákladů. Dodavatelské řetězce v počátečních fázích však mohou představovat významnou oblast závislosti a rizika výpadků – zejména pro společnosti, jejichž výrobky, vstupy či komodity spoléhají na činnosti náročné na vodu mimo jejich vlastní provozu.

Vzniká tak strukturální slepé místo. Mnohé firmy dokážou identifikovat a řídit vodní rizika tam, kde nad nimi mají přímou kontrolu, ale nemusí mít přehled o tom, zda jsou jejich klíčoví dodavatelé, suroviny, logistické uzly či zdrojové regiony vystaveny nedostatku vody, povodním, znečištění nebo regulačnímu tlaku ve svých lokalitách. **Mezera v realizaci opatření tak nespočívá pouze v nedostatku informovanosti; jde o odstup mezi tím, kdy firma začne vodu vnímat jako relevantní téma, a tím, kdy ji skutečně začlení do rozhodovacích procesů napříč celým podnikovým a hodnotovým řetězcem.**

Přímá zkušenost dává vodním rizikům konkrétní podobu, ale čekat na ni jako na impuls k akci se může prodražít. Firmy, které se s negativními dopady spojenými s vodou již potýkaly, s větší pravděpodobností očekávají budoucí dopady a považují téma vody za klíčové pro své podnikání. Čekání na krizový stav

však omezuje manévrovací prostor, zvyšuje náklady a zkracuje čas na přípravu. Závěr je jednoznačný: firmy si musí zajistit dostatečný přehled dříve, než dopady dosáhnou akutní fáze. Pomocí hodnocení, prověřování hodnotového řetězce a práce se scénáři by měly předvídat, kde všude může voda ohrozit kontinuitu provozu, náklady, povolení, dodavatele či důvěru partnerů.

Rozdíly mezi zeměmi a sektory obraz zpřesňují, celkové vyznění ale nemění. Poukazují na různé úrovně vyspělosti procesů a odlišné způsoby expozice, nikoli na vzájemně nesouvisející závěry. Respondenti z některých zemí vykazují vyšší míru připravenosti, jasněji stanovené cíle či silnější investiční signály, zatímco jiní se nacházejí teprve na počátku budování základních řídicích struktur. Napříč odvětvími vykazují respondenti z oborů náročných na spotřebu vody vyšší míru expozice a častější dopady; samotná vyšší expozice se však automaticky nepromítá do robustnější strategie, lepší připravenosti ani vyšších investic.

Pokročilost v řízení vodních rizik utváří nejen samotná míra expozice, ale také úroveň správy a řízení, dostupnost a kvalita dat, pozornost ze strany vedení a ekonomická opodstatněnost potřebných opatření. Praktický závěr proto vyžaduje přechod od obecného povědomí k jasné prioritizaci: je nutné identifikovat oblasti, kde může voda významně ovlivnit kontinuitu provozu, náklady, povolení, spolehlivost dodávek, plnění vůči zákazníkům či důvěru zainteresovaných stran. Tyto priority je následně třeba propojit s hodnocením rizik, přiřazením konkrétní odpovědnosti, stanovením cílů a alokací investic.

© magnific

Katalin Sipos, bývalá generální ředitelka WWF-Maďarsko, přednáší na konferenci „The Business Case for Water“ v Budapešti v roce 2024.

PRAKTICKÁ OPATŘENÍ K POSÍLENÍ ODOLNOSTI VŮČI VODNÍM RIZIKŮM

Následující kroky představují praktickou agendu, která pomáhá překlenout mezeru mezi vodohospodářskými plány a činy. Nejedná se o univerzální šablonu, ale o strukturovaný soubor kroků, které si firmy mohou přizpůsobit na míru svému odvětví, geografické poloze, míře závislosti na vodě a úrovni vlastní pokročilosti.

1. Posilujte povědomí. Zjistěte, v jakých oblastech je podnik nejvíce vystaven rizikům, kde leží jeho největší závislosti a jaké vyvolává dopady

Firmy by měly začít mapováním toho, kde a jakým způsobem závisí na vodě – a to jak ve vlastním provozu, tak napříč celým hodnotovým řetězcem. To znamená získat spolehlivý přehled o datech týkajících se vody a identifikovat prioritní lokality, klíčové dodavatele, kritické výrobní procesy, závislosti v logistice a klientských procesech, které mohou být ohroženy nedostatkem vody, povodněmi, zhoršenou kvalitou vody či regulačními omezeními. Cílem je vyjádřit závislost na vodě a její potenciální dopady v jasných ekonomických a provozních souvislostech: vyhodnotit, které lokality, produkty, tržby, náklady či povolení by mohly být zasaženy zhoršením vodních podmínek a které z nich mohou naopak posloužit jako páka ke zmírnění těchto dopadů.

Nástroje a zdroje:

WWF Water Risk Filter a WRI Aqueduct mohou podpořit úvodní prověření vodních rizik na úrovni provozů a povodí, a pomoci tak identifikovat prioritní lokality, dodavatele a regiony pro podrobnější hodnocení.

2. Prioritizace rizik s ohledem na místní kontext vodních zdrojů

Rizika spojená s vodou jsou vysoce specifická pro konkrétní lokalitu. Společnosti by se proto neměly spoléhat pouze na

agregované údaje o celkové spotřebě vody, ale měly by vyhodnocovat míru vystavení rizikům na úrovni jednotlivých závodů a v závislosti na měřítku i na úrovni celých povodí či dílčích povodí. Výrobní závod se střední spotřebou vody může i tak čelit významnému riziku, pokud se nachází v oblasti s vysokým nebo velmi vysokým vodním stresem, potýká se se špatnou dostupností či kvalitou vody nebo spoléhá na zranitelnou infrastrukturu. Určování priorit by mělo propojovat interní data o závislosti na vodě s externími informacemi o zatížení povodí, modelovacími scénáři budoucího vývoje klimatu, legislativními trendy a obavami zainteresovaných stran.

Nástroje a zdroje:

WRI Aqueduct a WWF Water Risk Filter a datové sady na úrovni povodí mohou pomoci porovnat míru vystavení jednotlivých lokalit a dodavatelů vodnímu stresu, suchu, povodním, úbytku vody, její kvalitě i scénářům budoucího rizika.

3. Plánování a konsolidace: Začlenění problematiky vody do řízení firmy a řízení rizik

Vodní odolnost by měla být pevně začleněna do stávajících struktur řízení společnosti, nikoli považována za samostatné, izolované téma udržitelnosti. Je zapotřebí jasné vymezení odpovědnosti napříč úseky udržitelnosti, vývoje produktů, provozu, nákupu, logistiky, řízení rizik, financí i správy jednotlivých závodů. Významná rizika spojená s vodou by se měla promítnout do celopodnikového řízení rizik, investičního plánování, plánů kontinuity podnikání a v relevantních případech i do výkaznictví o udržitelnosti. To pomáhá zajistit, že jsou záležitosti týkající se vody zohledněny dříve, než přerostou v provozní omezení, regulační neshody nebo neplánované výdaje.

Nástroje a zdroje:

Standard hospodaření s vodou organizace Alliance for Water Stewardship (AWS) může podpořit řízení, odpovědnost a důvěryhodné systémy managementu pro odpovědnou péči o vodu na úrovni závodů i celých povodí.

4. Posílení připravenosti na úrovni provozů a provozní efektivita

Na provozní úrovni by společnosti měly zlepšit sběr a sledování dat o vodě, snížit její spotřebu, zvýšit efektivitu využívání zdrojů a minimalizovat emise vypouštěné do vody, a zároveň udržovat klíčovou vodohospodářskou infrastrukturu a připravovat se na krizové scénáře. To obnáší plány reakce na sucha a povodně, možnosti alternativního zásobování, odolnost čistíren odpadních vod, nouzové zásobníky vody a jasně stanovené eskalační postupy. V provozech s vysokou závislostí na vodě by se s ní mělo zacházet obdobně jako s ostatními kritickými utilitymi: musí být monitorována, zátěžově testována a zahrnuta do plánů kontinuity provozu.

Nástroje a zdroje:

Standard hospodaření s vodou organizace Alliance for Water Stewardship a klíčové ukazatele výkonnosti (KPI) na úrovni závodů mohou podpořit provozní připravenost, sledování spotřeby vody, krizové plánování a neustálé zlepšování.

5. Spolupráce: Zapojení dodavatelů a partnerů do společných aktivit

U mnoha firem se nejvýznamnější vystavení vodním rizikům nachází mimo jejich přímé provozy. Týmy nákupu a řízení dodavatelského řetězce by měly identifikovat dodavatele, komodity a oblasti s vysokou závislostí na vodě nebo s vysokou mírou vystavení vodnímu stresu, povodním, špatné kvalitě vody či regulačnímu tlaku. Zapojení by mělo jít nad rámec obecných dotazníků a zaměřit se na praktická zlepšení, jako je prověřování rizik u dodavatelů, stanovení minimálních vodohospodářských očekávání, modernizace technologií pro zefektivnění spotřeby či čištění vody a společné iniciativy v prioritních povodích. Jelikož rizika spojená s vodou jsou sdílená, bývá pro řešení tlaku na povodí, posílení správy, zlepšení plánování infrastruktury, obnovu povodí a budování dlouhodobé odolnosti nezbytná spolupráce s příslušnými orgány veřejné správy, nevládními organizacemi, poskytovateli utility a veřejných služeb, místními komunitami, ostatními hráči v odvětví a dalšími významnými uživateli vody.

Nástroje a zdroje:

WWF Water Risk Filter může pomoci při prověřování dodavatelů, zatímco platforma Water Action Hub organizace CEO Water Mandate může usnadnit vyhledávání iniciativ na úrovni povodí a potenciálních partnerů pro společný postup.

6. Stanovení cílů odrážejících místní podmínky

Vodohospodářské cíle by měly mít reálný smysl vzhledem ke kontextu prostředí, v němž společnost působí. Jednotný cíl na snížení spotřeby sice může sloužit k vnitřnímu zefektivnění provozu, nemusí však řešit ty nejzásadnější problémy, které dopadají na vlastní provozy společnosti nebo na její přímé dodavatele. V povodích s nedostatkem vody může být prio-

ČISTÝ POZITIVNÍ DOPAD NA VODNÍ ZDROJE A JEJICH OBNOVA

Podstatou myšlenky čistého pozitivního dopadu na vodní zdroje je to, že firmy snižují své negativní dopady a přispívají k pozitivním výsledkům v povodích, kde působí nebo odkud čerpají suroviny. Opatření na úrovni jednotlivých provozů, jako je omezení odběrů, zvyšování efektivity, opětovné využití vody a zkvalitňování čištění odpadních vod, představují důležitý výchozí bod. Společnosti však mohou muset podpořit i opatření na úrovni celých povodí přesahující rámec jejich vlastních zařízení.

Tento koncept se snadno komunikuje – přinášet více užítu než škody –, avšak voda se liší od uhlíku. Její dopady závisí na konkrétním místě, načasování, množství, kvalitě a stavu daného povodí. Závazky k dosažení čistého pozitivního dopadu na vodní zdroje nebo k jejich obnově jsou proto nejužitečnější tehdy, jsou-li propojeny s místními problémy s vodou, se závislostmi a dopady dané společnosti a s potřebami ostatních uživatelů vody i ekosystémů. Pokud se používají pouze jako jediný objemový ukazatel, hrozí riziko přílišného zjednodušení problémů, k jejichž řešení mají sloužit.

ČISTÁ
NULOVÁ
STOPA

+
=
-

POZITIVNÍ DOPAD NA VODNÍ ZDROJE
Obnova vody
Čištění vody

NEGATIVNÍ DOPAD NA VODNÍ ZDROJE
Čerpání vody
Znečišťování / vypouštění vody

ritou omezení odběrů nebo zvýšení míry opětovného využití vody. Ve znečištěných povodích může priorita spočívat v cílech zaměřených na kvalitu vypouštěných vod. V oblastech náchylných k záplavám zase mohou být relevantnější plány odolnosti a řešení v souladu s přírodou. Společnosti by proto měly směřovat ke kontextuálním cílům, které reagují na konkrétní podmínky povodí v místech, kde jsou jejich provozy a přímí dodavatelé těmto podmínkám vystaveni, místo uplatňování stejného cíle napříč všemi lokalitami.

Nástroje a zdroje:

Metodika SBTN pro sladkovodní ekosystémy a pokyny WWF pro stanovování kontextuálních vodohospodářských cílů mohou firmám pomoci převést místní podmínky v povodí do smysluplných cílů pro ochranu sladkovodních zdrojů.

7. Sledování pokroku a průběžné přizpůsobování

Zvyšování odolnosti vůči vodním rizikům nestojí na jednorázovém posouzení. Firmy by měly stanovit ukazatele pro sledování závislosti na vodě, míry vystavení rizikům, dopadu na ekosystémy, vodní zdroje a místní komunity, jakož i pokroku při zmírňování rizik a zbývajících míry zranitelnosti. Mezi relevantní ukazatele patří například objem odběru vody a kvalita vypouštěných vod, podíl provozů ve vysoce rizikových povodích, ohrožení dodavatelů, počet prioritních provozů s krizovými plány, investiční potřeby a plnění kontextuálních cílů. Tyto ukazatele by měly být pravidelně přezkoumávány s tím, jak se vyvíjejí klimatické podmínky, legislativní požadavky, geografická působnost podniku a očekávání zainteresovaných stran. V regionech, kde vodní rizika teprve objevují, ale dosud nejsou akutní, pomáhá firmám průběžné sledování: rizika se identifikují a řeší dříve, než se stanou závažnými.

Nástroje a zdroje:

Standard organizace Alliance for Water Stewardship, metodika SBTN pro sladkovodní ekosystémy a specifické firemní ukazatele KPI mohou podpořit sledování spotřeby vody, kvality vypouštěných vod, ohrožení dodavatelů, krizových plánů, kontextuálních cílů a zbytkového rizika.

Tato opatření jako celek posouvají řízení vodního hospodářství od reaktivního řešení problémů k systematickému budování odolnosti. Firmy nepotřebují k zahájení kroků dokonalou strategii; potřebují jasný přehled o tom, kde by voda mohla zásadním způsobem ovlivnit kontinuitu provozu, náklady, plnění legislativních požadavků, spolehlivost dodávek nebo růst, a také strukturovaný přístup k řízení těchto priorit. Podniky, které propojí problematiku vody s plánováním závodů, nákupem, zapojením dodavatelů, kapitálovými výdaji, kontinuitou podnikání a společnými iniciativami, budou mít výhodnější pozici k ochraně svých provozů, udržení důvěry zainteresovaných stran a jistějšímu investování v době, kdy se podmínky vodních zdrojů stávají stále méně předvídatelnými.

*Liberty Island na řece Dunaj v Maďarsku **před zahájením projektu obnovy**, který realizuje WWF a jeho partneři*

*Liberty Island na řece Dunaj v Maďarsku **po rekonstrukci** provedené organizací WWF a jejími partnery*

PŘÍLOHA

METODIKA PRŮZKUMU

Analýza předložená v této zprávě vychází ze strukturovaného online průzkumu mezi firmami. Průzkum navrhla a realizovala společnost EY na zadání organizace WWF s cílem posoudit, do jaké míry jsou firmy vystavené vodním rizikům, a vyhodnotit jejich závislost na vodě, jakož i vyspělost jejich postupů ve vodohospodářském řízení.

Data byla shromážděna prostřednictvím standardizovaného dotazníku distribuovaného společnostmi v šesti zemích střední a východní Evropy (CEE) napříč vybranými odvětvími považovanými za relevantní pro péči o sladkovodní zdroje. Průzkum se zaměřil na organizace různých velikostí a obchodních modelů a sledoval logiku orientovanou na hodnotový řetězec – zachycoval závislost na vodě a dopady na ni jak ve vlastních provozech, tak v rámci dodavatelského řetězce (včetně dodavatelské i odběratelské části).

Dotazník pokrývá klíčové oblasti včetně závislosti na sladkovodních zdrojích, historických dopadů souvisejících s vodou, výhledového vystavení rizikům, úrovně připravenosti, stávajících strategií a cílů, jakož i plánovaných investic a hlavních impulsů k jednání. Odpovědi byly vyčištěny a ověřeny, přičemž neúplné záznamy byly vyřazeny. Data byla agregována a analyzována napříč odvětvími, velikostmi společností a geografickými oblastmi.

Analýza je primárně popisná a zaměřuje se na identifikaci vzorců, trendů a mezer. Posuzuje závislost firem na vodě a jejich vystavení rizikům, vyhodnocuje vyspělost přístupů k řízení vodního hospodářství a porovnává vnímaná rizika s úrovní připravenosti. Průzkum dále identifikuje hlavní impulsy pro přijímání opatření a budoucí investiční priority.

Vzhledem k tomu, že analýza vychází z údajů poskytnutých samotnými respondenty, je třeba výsledky interpretovat jako orientační. Použitá metodika však poskytuje konzistentní základ pro pochopení míry vystavení rizikům u firem, jejich vyspělosti a vodohospodářských priorit.

PROFIL RESPONDENTŮ

Skupina respondentů představuje průřez společnostmi působícími v Bulharsku, Rumunsku, Česku, na Slovensku, v Maďarsku a na Ukrajině. Respondenti zastupují firmy z řady odvětví s různou mírou vystavení vodním rizikům – od odvětví náročných na spotřebu vody přes sektory s výraznou závislostí v hodnotovém řetězci až po společnosti, jejichž vliv je spojen především s financováním, nákupem, provozem nebo očekáváním zákazníků.

Průzkum záměrně zahrnuje jak společnosti s přímou provozní závislostí na vodě, tak firmy, jejichž vystavení rizikům je nepřímější. To analýze umožňuje zachytit širší pohled na to, jak je voda v současnosti vnímána jako obchodní téma: od kontinuity výroby, rizik na úrovni jednotlivých závodů a dodržování předpisů až po odolnost dodavatelského řetězce, reputační očekávání a plánování budoucích investic.

Vzhledem k orientační povaze průzkumu je třeba výsledky chápat spíše jako sondáž aktuálního povědomí firem a vyspělosti jejich řízení než jako statisticky reprezentativní posouzení trhu. Profil respondentů nicméně poskytuje užitečný základ pro identifikaci společných vzorců, odvětvových rozdílů a možných mezer mezi vnímaným významem vody a úrovní zavedených strukturovaných opatření.

POHLED NA ODVĚTVÍ POUŽITÝ V ANALÝZE

Tabulka A1: Klasifikace odvětví s vysokým dopadem a vlivem

KATEGORIE	ODVĚTVÍ
VYSOKÝ DOPAD	Zemědělství, potravinářská výroba a obchodníci s komoditami
	Energetika
	Rybolov a akvakultura
	Doprava
	Lesnictví a papírenský průmysl
	Stavebnictví
	Hutnictví a těžební průmysl
	Výroba ostatních produktů
	Komerční a odborné služby
	Ostatní – vysoký dopad
VYSOKÝ VLIV	Finanční služby
	Pohostinství a volný čas
	Technologie, média a telekomunikace
	Spotřební zboží a maloobchod
	Oděvní a textilní průmysl
	Ostatní – vysoký vliv

Tato klasifikace slouží výhradně jako orientační pomůcka, nikoli jako definitivní žebříček rizikovosti jednotlivých odvětví. Skutečná míra rizika závisí na konkrétních lokalitách, provozech, dodavatelích, produktech dané společnosti a na povodích, v nichž působí.

STRUKTURA PODLE ZEMÍ A ODVĚTVÍ

Následující tabulky poskytují přehled validních respondentů průzkumu podle zemí a profilu respondentů. Jejich cílem je usnadnit interpretaci výsledků průzkumu zobrazením geografické a odvětvové struktury vzorku odpovídajících.

Největší podíl odpovědí pochází z Rumunska a Bulharska, které dohromady představují o něco více než polovinu základny validních respondentů. Zbývající odpovědi jsou rozděleny mezi Česko, Ukrajinu, Maďarsko a Slovensko.

Tabulka A2: Rozdělení validních respondentů podle zemí.

ZEMĚ	POČET	% VALIDNÍCH RESPONDENTŮ
RUMUNSKO	33	28.7%
BULHARSKO	29	25.2%
ČESKO	17	14.8%
UKRAJINA	14	12.2%
MAĎARSKO	11	9.6%
SLOVENSKO	11	9.6%
CELKEM	115	100.0%

Tabulka A3: Rozdělení validních respondentů podle profilu respondentů.

PROFIL RESPONDENTA	POČET	% VALIDNÍCH RESPONDENTŮ
Zemědělství, potravinářská výroba a obchodníci s komoditami	19	16.5%
Stavebnictví	11	9.6%
Finanční služby	10	8.7%
Komerční a odborné služby	8	7.0%
Energetika	8	7.0%
Výroba ostatních produktů	8	7.0%
Hutnictví a těžební průmysl	6	5.2%
Ostatní – vysoký dopad	18	15.7%
Technologie, média a telekomunikace	6	5.2%
Oděvní a textilní průmysl	5	4.3%
Doprava	5	4.3%
Spotřební zboží a maloobchod	3	2.6%
Pohostinství a volný čas	2	1.7%
Ostatní – vysoký vliv	6	5.2%
Celkem	115	100.0%

Profil respondentů pokrývá jak odvětví s vysokým dopadem, kde je voda přímo spjata s provozem a výrobou, tak odvětví s vysokým vlivem, kde ohrožení vzniká spíše prostřednictvím financování, nákupu, zákaznických vztahů či závislosti

v hodnotovém řetězci. Tato skladba umožňuje ucelenější pohled na to, jak jsou rizika spojená s vodou vnímána napříč různými obchodními modely.

METODIKA INDEXU VYSTAVENÍ VODNÍM RIZIKŮM A REAKCE NA NĚ:

Index vystavení vodním rizikům a reakce na ně shrnuje čtyři dimenze: vystavení vodním rizikům, zaznamenané dopady související s vodou, přijetí vodohospodářské strategie a záměr zvýšit investice spojené s vodním hospodářstvím. Každé dimenzi je přisouzena stejná váha 25 %. Výsledné souhrnné skóre je tedy aritmetickým průměrem těchto čtyř procentuálních hodnot na úrovni odvětví.

Pro převod tohoto procentního vyjádření do přehledného pětibodového hodnocení se souhrnné skóre přepočítává oproti referenční hodnotě 80 % a zaokrouhluje na nejbližší celé číslo. Souhrnné skóre 80 % odpovídá nezaokrouhlenému hodnocení 5,0. V důsledku zaokrouhlování jsou výsledná pásma hodnocení následující:

- 0/5: pod 8%
- 1/5: 8% až pod 24%
- 2/5: 24% až pod 40%
- 3/5: 40% až pod 56%
- 4/5: 56% až pod 72%
- 5/5: 72% a více

Výpočet lze vyjádřit jako:

Souhrnné skóre = (Vystavení rizikům + Dopady + Strategie + Investice) ÷ 4

Hodnocení = (Souhrnné skóre ÷ 80 % × 5)

MEZINÁRODNÍ KONTEXT

Program „Shaping the Future Water Agenda“ je společným projektem společností GlobeScan a WWF, který byl zahájen v létě roku 2024 s cílem vypracovat poznatky a doporučení, jež pomohou firmám a partnerům posílit přístupy k odpovědné správě vodních zdrojů, podpořit společné úsilí při řešení sdílených globálních i lokálních výzev v oblasti vodních zdrojů a posílit spolupráci se zainteresovanými stranami v této oblasti. Výzkum zahrnoval poznatky získané v rámci globální konzultace s více než 350 odbornými zainteresovanými stranami, průzkumu mezi více než 30 000 jednotlivci ve 30 zemích a spolupráce s 20 předními světovými společnostmi, které tuto iniciativu podpořily.

Zjistěte více o dvou zprávách tohoto výzkumného programu:

- [The Future Water Agenda: How water can lead the way for sustainability and collective action \(2025\)](#)
- [Transforming Collective Action for Shared Water Challenges \(2026\)](#)

© magnific

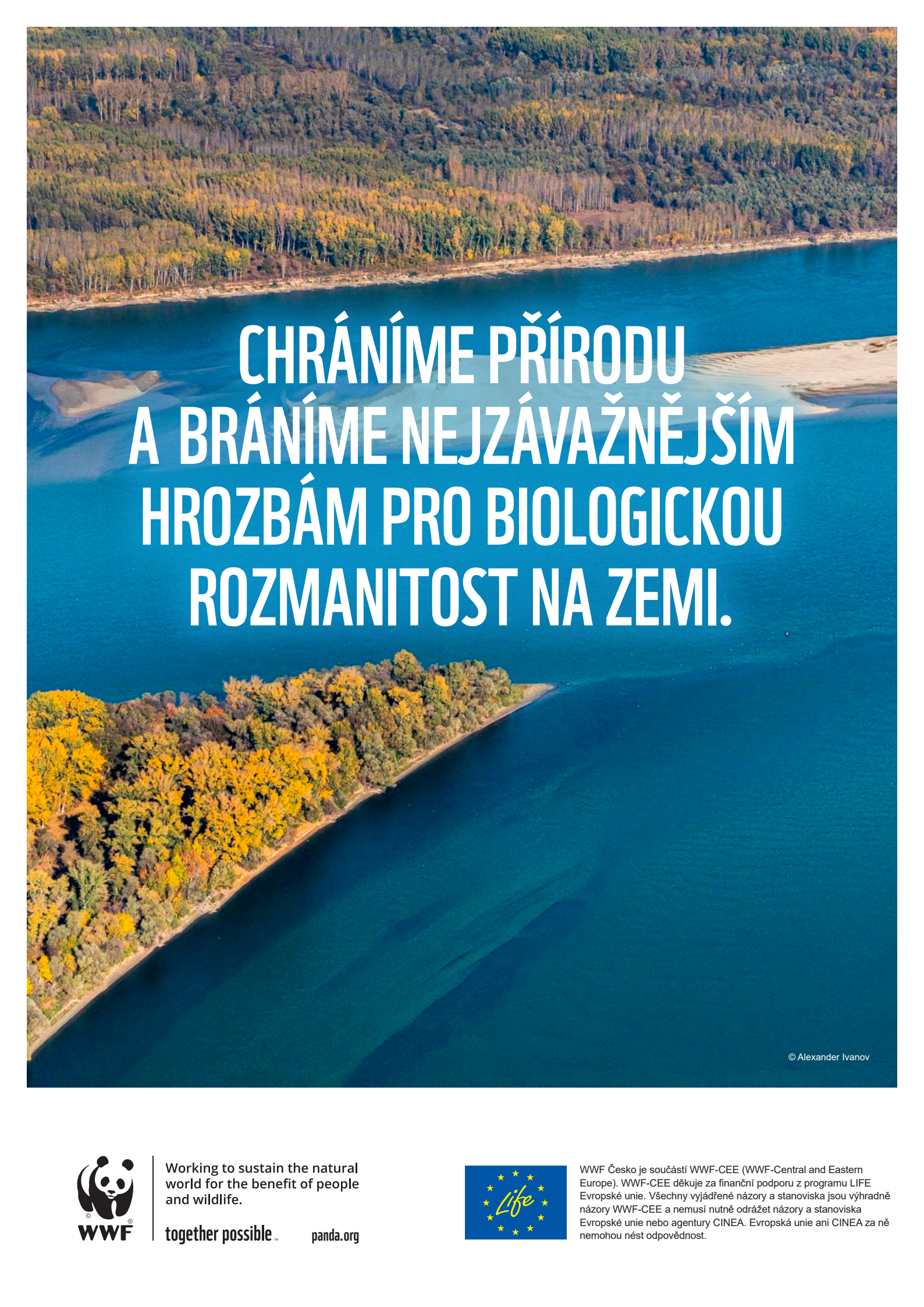
SEZNAM LITERATURY

1. WWF (2023): *High Cost of Cheap Water: The True Value of Water and Freshwater Ecosystems to People and Planet*. Available at: <https://www.worldwildlife.org/publications/high-cost-of-cheap-water-the-true-value-of-water-and-freshwater-ecosystems-to-people-and-planet/>
2. European Environment Agency (EEA) (2024): *Europe's State of Water 2024: The Need for Improved Water Resilience*. EEA Report 07/2024. Available at: <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/europes-state-of-water-2024>
3. International Commission for the Protection of the Danube River (ICPDR) (n.d.): *The Danube River Basin: Facts and Figures*. Available at: https://www.icpdr.org/sites/default/files/nodes/documents/icpdr_facts_figures.pdf
4. WWF Central and Eastern Europe (2021): *Restoring Rivers and Wetlands at Scale: Results and Lessons from the Cross-Sector Living Danube Partnership*. Available at: https://wwfcee.org/uploads/partnerships/LDP/WWF_CEE_LDP_Full_Report_210713_w.pdf
5. IPCC (2022): *Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability*. Contribution of Working Group II to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change. Available at: <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/>
6. European Environment Agency (EEA) (2025): *Climate Preparedness 2025: Extreme Weather in a Changing Climate – Is Europe Prepared?* Available at: <https://discomap.eea.europa.eu/ClimatePreparedness2025/>
7. European Environment Agency (EEA) (n.d.): *Climate Change Impacts in Europe – The European Overview*. Available at: <https://discomap.eea.europa.eu/climate/?page=The-European-overview>
8. Copernicus Climate Change Service (C3S) (2023): *European State of the Climate 2022: Drought*. Available at: <https://climate.copernicus.eu/esotc/2022/drought>
9. World Economic Forum (2024): *The Global Risks Report 2024*. Available at: <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2024/>
10. Copernicus Climate Change Service (C3S) and World Meteorological Organization (WMO) (2025): *European State of the Climate 2024*. Available at: <https://climate.copernicus.eu/esotc/2024>
11. European Commission (2025): *European Water Resilience Strategy*. Available at: https://environment.ec.europa.eu/topics/water/water-resilience-strategy_en
12. CDP (2024): *Water Now a Major Risk for World's Supply Chains*. Available at: <https://www.cdp.net/en/articles/media/water-now-a-major-risk-for-worlds-supply-chains>
13. World Resources Institute (WRI) (n.d.): *Aqueduct Water Risk Atlas*. Available at: <https://www.wri.org/aqueduct>
14. WWF (n.d.): *Water Risk Filter*. Available at: <https://waterriskfilter.org/>
15. Alliance for Water Stewardship (AWS) (2026): *International Water Stewardship Standard, Version 3.0*. Available at: https://a4ws.org/wp-content/uploads/2026/03/AWS_Standard-3.0_2026-_English.pdf
16. Science Based Targets Network (SBTN) (2024): *Freshwater Guidance*. Available at: <https://sciencebasedtargetsnetwork.org/resources/guidance/>
17. WWF (2021): *Contextual Water Targets: A Practical Guide to Setting Contextual Corporate- and Site-Level Water Targets*. Available at: https://wwfint.awsassets.panda.org/downloads/contextual_water_targets_guide.pdf
18. CEO Water Mandate and Pacific Institute (n.d.): *Water Action Hub*. Available at: <https://wateractionhub.org/>
19. WWF and GlobeScan (2025): *The Future Water Agenda: How Water Can Lead the Way for Sustainability and Collective Action*. Available at: <https://globescan.com/future-water-agenda/>
20. Breakbulk News (2022): *Danube Dries to 1996 Low, Choking Grain Exports and River Traffic in Romania*. Available at: <https://breakbulk.news/danube-dries-to-1996-low-choking-grain-exports-and-river-traffic-in-romania/>
21. ESG News (2021): *1 in 5 Companies Report Supply Chain Water Risks Which Could Have a Significant Impact on Their Business*, CDP Report. Available at: <https://esgnews.com/1-in-5-companies-report-supply-chain-water-risks-which-could-have-a->

significant-impact-on-their-business-cdp-report/.

See also CDP Report: Stewardship at the Source, Driving water action across supply chains. Available at: <https://www.cdp.net/api/media/3yc7aKt7h5r-wyJotfaD1Eh?locale=en>. Accessed 15 July 2026.

22. France 24 / AFP (2026): *Stranded Boats, Out-of-Work Fishermen as Danube Hits Record Lows*. Available at: <https://www.france24.com/en/live-news/20260730-stranded-boats-out-of-work-fishermen-as-danube-hits-record-lows>
23. Reuters (2026): *Romania Blasts Rocks to Reroute Cooling Danube Water to Nuclear Reactor*. Available at: <https://www.reuters.com/business/energy/hungarys-nuclear-plant-shutdown-due-low-danube-gets-relieve-until-later-week-2026-08-03/>
24. Balkan Insight (2026): *Left High and Dry: Drought Exposes Central Europe's Water Crisis*. Available at: <https://balkaninsight.com/2026/07/28/left-high-and-dry-drought-exposes-central-europes-water-crisis/>
25. European Drought Observatory / EU Science Hub (2026): *Drought in Europe in Late July 2026*. Available at: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/european-and-global-drought-observatories/current-drought-situation-europe_en
26. Hauer, C., Paster, M., Pulg, U. et al. Critical flows at the Wien River during the 1000-years event in September 2024 – causes, consequences and possible management options for urban river flood management. *Nat Hazards* 121, 11173–11185 (2025). <https://doi.org/10.1007/s11069-025-07244-w>
27. European Commission: Directorate-General for Environment, IUCN, IEEP, Trinomics and UNEP-WCMC, [Directorate-General for Environment, IUCN, IEEP, Trinomics, UNEP-WCMC], Impact assessment study to support the development of legally binding EU nature restoration targets – Final report, Publications Office of the European Union, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2779/275295>

CHRÁNÍME PŘÍRODU A BRÁNÍME NEJZÁVAŽNĚJŠÍM HROZBÁM PRO BIOLOGICKOU ROZMANITOST NA ZEMI.

© Alexander Ivanov

Working to sustain the natural
world for the benefit of people
and wildlife.

together possible. panda.org

WWF Česko je součástí WWF-CEE (WWF-Central and Eastern Europe). WWF-CEE děkuje za finanční podporu z programu LIFE Evropské unie. Všechny vyjádřené názory a stanoviska jsou výhradně názory WWF-CEE a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo agentury CINEA. Evropská unie ani CINEA za ně nemohou nést odpovědnost.